

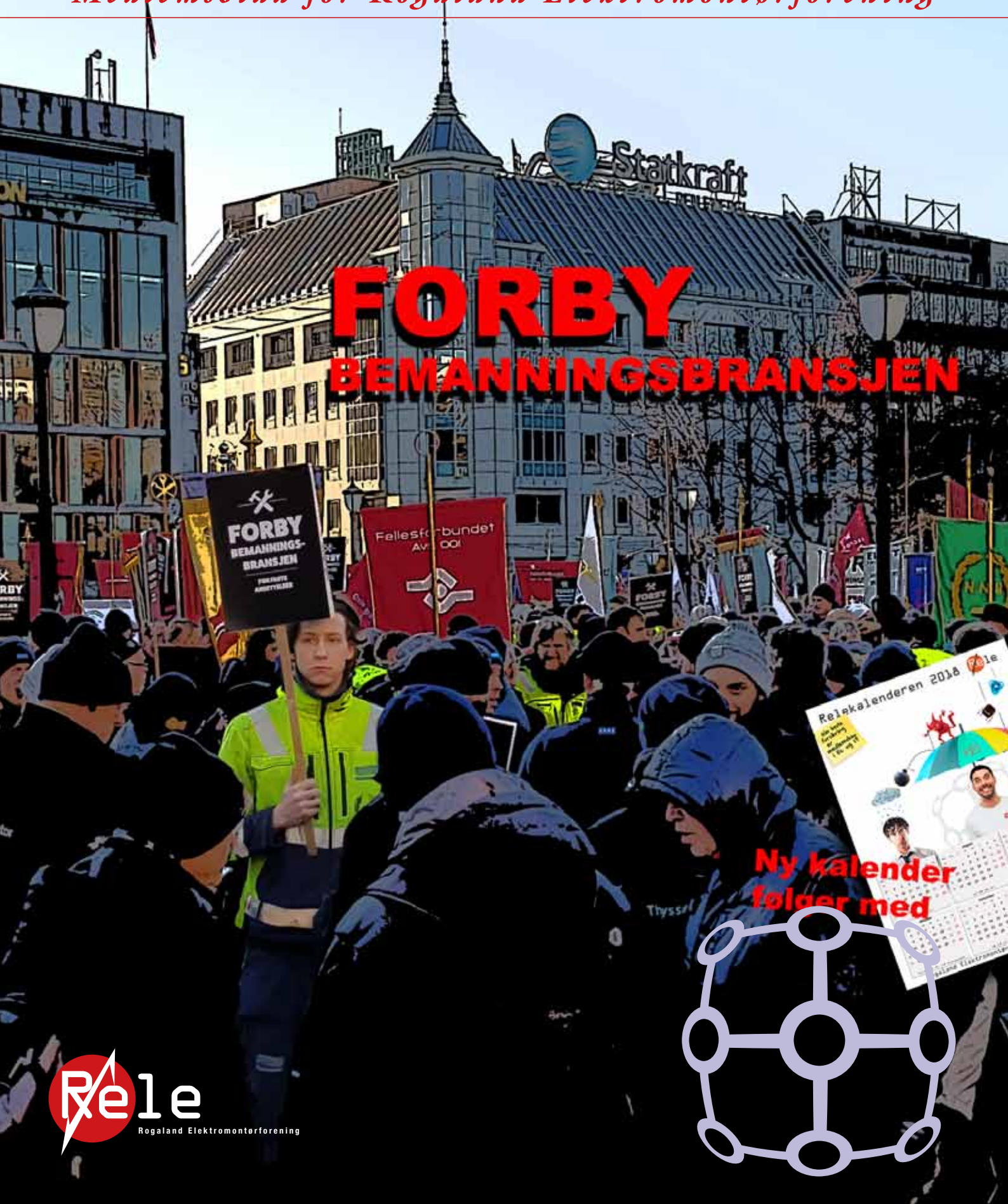

Nr. 4/2017 – Årgang 22

Samleskinnen

Medlemsblad for Rogaland Elektromontørforening

FORBY BEMANNINGSBRANSJEN

Ny kalender
følger med

Samleskinnen

Utgitt av:

Rogaland Elektromontørforening

Lagårdsveien 124

4011 Stavanger

Mandag-fredag 08.00-15.30

Hjemmeside: www.rele.no

E-post: firmapost@rele.no

Telefon:

Stavanger 51 84 04 50

Faks:

Stavanger 51 84 04 80

Leder:

Øivind Wallentinsen: 908 97 703

E-post: wallentinsen@rele.no

Kontomedarbeider:

Olga Kozlova 940 54 269

E-post: firmapost@rele.no

Organisasjonssekretærer:

John Helge Kallevik

Mobil: 908 97 701

E-post:

jhkallevik@rele.no

Geir Ove Bernhoff

Mobil: 913 40 240

E-post:

bernhoff@rele.no

Annonse:

Ta kontakt med Stavangerkontoret.

Deadline:

Nr. 1-2018 = 01. mars

Nr. 2-2018 = 30. mai

Nr. 3-2018 = 25. september

Nr. 4-2018 = 24. november

I posten ca. 4 uker etter deadline

Ettertrykk med gjengivelse av kilde tillates.

Redaktør: Torkel Risanger Ulvik

Mobil nr: 46415551

E-post: torkel.ulvik@helgevold.com

Redaksjonen: Arbeidsutvalget

Opplag: 2.200

Forside: Geir Ove Bernhoff

Trykk: Kai Hansen, Stavanger

Leder

Tariffoppgjøret 2018 nærmer seg raskt. Landstariffkonferansen er gjennomført og over 100 tillitsvalgte fra hele landet har vedtatt krav og prioriteringer. Prioriteringene ved 2018 oppgjøret ble:

Flertallet gikk inn for at tariffoppgjøret 2018 skal gjennomføres samordnet. Det betyr at det er LO som forhandler med NHO. Alle overenskomster som forbundene/LO har med NHO inngår i disse forhandlingene og alle de berørte medlemmene kan benyttes ved en konflikt fra tidligst 1. April.

Prioritering ved samordnet oppgjør:

- Forbedre vilkårene i AFP
- Begrense bruk av bemanningsbyråer

Prioriteringer ved forbundsvist oppgjør:

1. Begrense bruk av bemanningsforetak
2. §9 knyttet til forslag som gir oss bedre rotasjonsordninger

Representantene fra Rogaland gikk inn for at tariffoppgjøret 2018 skal gjennomføres forbundsvist som betyr at forbundet da forhandler på den enkelte overenskomst hver for seg. Bakgrunnen for vårt standpunkt er at vi mener det er den oppgjørsformen som vil gi oss de beste mulighetene til ett godt resultat. Det er LOs representantskap den 27. Februar 2018 som bestemmer hvordan oppgjøret i 2018 skal gjennomføres.

Uansett hva resultatet av det blir mener jeg at vi allerede nå må starte forberedelsene til tariffoppgjøret. Klubbene og fagforeningen må sammen sørge for at alle medlemmene får til strekkelig informasjon om kravene. Medlemmene og klubbene må sørge for at arbeidsgiverne forstår at vi forbereder oss til tariffoppgjøret. Vi vil ha ett godt resultat og vi er klare til å gå ut i streik for det, hvis det skulle vise seg at det blir nødvendig. Frem mot dette oppgjøret har vi spisset prioriteringene iom. at vi bare har 2 tema. Begrense bruk av bemanningsbyrå innenfor bedriftene, som er omfattet av tariffavtalen, med et forbud er et tøft, men nødvendig krav. Det er helt nødvendig å gjøre drastiske tiltak, slik at produksjonsbedriftene opprettholder inntak av lærlinger og har fast ansatte nok til å løse de fleste oppdrag. Ved toppen mener jeg produksjonsbedriftene skal leie personell av hverandre.

Også kravet knyttet til §9, som skal resultere i bedre rotasjonsordninger er ett tøft krav. Det er helt nødvendig å få til forbedringer slik at de som er på reisejobber får bedre rotasjoner, som gir den enkelte mer fritid i hjemmet.

Hvis det skulle bli ett samordna oppgjør vil det være AFP som er prioritert. Da må kravene bla. være ett livsvarig tillegg for de som går av før 67 år, slik at dagens økonomiske tap ved å gå va tidlig nulles ut. Videre må AFP ordningen kunne kombineres med delvis uførhet og vi må også ha ett fornyet regelverk som hindrer at personer som uforskyldt faller ut av ordningen mot slutten av arbeidslivet beholder AFP rettighetene i en eller annen form.

Uavhengig oppgjørsform mener jeg det er all grunn å forberede seg godt til tariffoppgjøret 2018. Med bakgrunn i de prioriteringene som er vedtatt så er muligheten absolutt til stede for at vi må gå veien om en konflikt for å få ett godt resultat. Jeg mener at desto bedre forberedt vi er, øker vi muligheten for ett godt resultat. Her må alle bidra slik at tariffforhandlingene og en eventuell konflikt ikke kommer overaskende på noen.

Statsbudsjettet er akkurat vedtatt og både i budsjettet og i forkant ser vi hva vi kan vente oss mer av denne 4 års perioden. En reduksjon i dagpengene ble reddet i 12. Time, men bare foreløpig ser det ut til. I budsjettets forliket er det enighet om å utrede følgende:

«Ved å målrette dagpengeordningen mot de som har nærmere tilknytning til arbeidslivet, vil den enkelte få sterkere insentiver til kontinuerlig arbeidsdeltakelse. Gjennom dette styrkes arbeidslinja.» «Dette målretter dagpengeordningen mot personer som har en nær tilknytning til arbeidslivet, og som nylig har opplevd et inntektsbortfall.»

Innhold

Lederen har ordet	2
Redaktørens hjørne	3
FORBY bemanningsbransjen	4 – 5
Forbud eneste alternativ	6
Nye kurs EL & IT Rogaland	7
Landstarriffkonferansen – Tromsø 2017	8 – 10
Landstarriffkonferansen 2017 – – Ved Ane Lie Reikerås	11
Landstarriffkonferansen – Landsoverenskomsten for elektrofag 2017 – Ved Arvid Erga, leder EL & IT Distrikt Rogaland	11
Landstarriffkonferansen – Energi	12
Landstarriffkonferansen – IKT	13
Julemøtene	14 – 15
HR-revolusjonen	16 – 17
Trenden skal snus innen olje- og gassnæringen	18 – 19
Kriminelle bygger Norge	20 – 21
Får du riktig betaling	22 – 23
Intervju av Henning Solhaug	24 – 27
Lavere skatt = mer vekst?	28 – 29
Ny distriktssekretær for LO i Rogaland	30 – 31
Foreløpig innkalling til årsmøte i Rogaland Elektromontør- forening, 20. mars 2018	32
Det nærmer seg fagprøven	33
Bekjentgjørelse av klubbens Årsmøter 2018	34
Stafettspinnen	35
Rapport fra utvalgene	36 – 39
Rogaland Elektromontørforening ønsker alle medlemmer, andre samarbeids- partnere og lesere en riktig god jul og et godt nytt år	32

Redaktørens hjørne

Hei og velkommen til årets siste utgave av Samleskinnen!

Da har vi lagt bak oss enda et år som har rast av gårde. Nå som vi står på tampen av 2017 må vi tenke tilbake på hva vi har gjort, og hva vi har oppnådd. Vi har hatt et turbulent år, der noen bedrifter har hatt mye arbeid, og andre har hatt lite. I disse tider er det viktig at vi snakker sammen og deler arbeidskraften oss imellom. Det som er viktig å huske på med innleie og utleie i mellomproduksjonsbedrifter er at dette ikke bør være en forretning der utleiende bedrift skal tjene penger. Dette gjør vi for å hjelpe hverandre, og for å unngå og benytte bemanningsselskap!

Torkel Risanger
Ulvik

Tilbakemeldingene fra klubber angående lokale lønnsforhandlinger har vært delt. De fleste klubber har reelle forhandlinger med sin bedrift, og ikke minst så har de fått noe lokalt. Andre klubber melder tilbake at det ikke blir ført reelle forhandlinger, og bedriften undergraver 3E avtalen. Det er spesielt en bedrift som hevder at lokale tillegg allerede er gitt i mellomoppgjøret som var i mai i år. Dette er en påstand helt uten grunnlag, da lokale forhandlinger skal være mellom klubb og bedrift! Håper at dette ikke er noe som blir påstått i flere bedrifter. Hvis bedriften kommer med slike grunnløse påstander må klubben skrive en uenighetsprotokoll og ta kontakt med fagforeningen for videre bistand.

Tariffoppgjøret i 2018 kan ende med en streik, men det burde ikke være nødvendig da både arbeidstakere og arbeidsgivere vil nyte godt av våre krav. Kravet er enkelt, nemlig forby bemanningsbransjen! Vi arbeidstakere vil nyte godt av det i form av at vi igjen får ordnede forhold på byggeplassen. Slik som faste ansettelser, lønn og leve av, pensjon osv. Arbeidsgiverne vil nyte godt av det i form av høyere produktivitet, og ikke minst ansatte som får et positivt forhold til sin arbeidsgiver. Jeg vil understreke at det vi i fagforeningen har imot bemanningsbransjen kun er forretningsmodellen, vi har selvfølgelig ingenting imot dem som jobber i bemanningsbransjen. Jeg tenker enkelt på det: De som jobber i bemanningsbransjen i dag, har et midlertidig arbeid som elektriker eller tømrer på en byggeplass, disse arbeidsplassene forsvinner jo ikke ved at bemanningsbransjen forbys. Ved et forbud forsvinner bemanningsbyråene og de ansatte begynner i faste trygge jobber i en ordinær installatørbedrift eller byggefirma. Dette viktige kravet vil gjelde oss alle i fremtiden. Så med dette oppfordrer jeg alle til å støtte opp om dette kravet og være klare til streik!

Med dette vil jeg ønske alle en riktig god jul og et godt nyttår!

Torkel Risanger Ulvik

Fagforeningens styrke, er din sikkerhet!

fra s. 2

Det var KRF som reddet dagpengeordningen i første runde og det vil også være KRF som kan blokkere for en forverring på ett senere tidspunkt. Budsjettforliket førte til skatt på diettgodtgjørelse. Kr. 150,- pr. døgn skal skattes av når du mottar diettgodtgjørelse. I tillegg skal det også skattes av 30 øre pr. kilometer når du mottar kilometergodtgjørelse for bruk av egen bil. Disse ekstra skattene blir innført for å øke inntektene i statsbudsjettet. Det er verd å merke seg at reduksjon av skattelette for de som er rikest aldri var ett tema.

Da gjenstår det bare å ønske alle en riktig god jul og ett godt nytt år.

Øivind

Av: Geir Ove Bernhoff

«Det er på tide å slutte med pratet, vi må forby bemanningsbransjen nå, før den tar knekken på hele det organiserte arbeidslivet» - var ett av de mange oppropene den 15. november, da rundt 10 000 arbeidstakere la ned arbeidet sitt for å protestere mot tilstandene som har utviklet seg på arbeidsplassene i Oslo-området.

Bemanningsbransjen var ment å erstatte faste ansatte ved sykdom og permisjoner, men har ført til fullt frislepp der løsarbeidskontrakter dominerer. Dette skjer i et så stort omfang at det ikke lenger gir noen mening å snakke om at fast ansettelse er hovedregelen.

«Stalingrad»

Onsdag den 15. november samlet det seg 2000 kampvillige organisert, fra 14 forbund med 94 faner, utenfor Stortinget, for å protestere mot denne utviklingen. Kravet var og er et forbud mot bemanningsbransjen i Oslo og Akershus. Foranledningen til denne politiske streiken var rapporten «Ulovlig innleie i byggebransjen i hovedstadsområdet», utgitt i mai 2017. Rapporten, som var utarbeidet av EL & IT og Fellesforbundet, var nedslående og kunne vise til at fire av ti arbeidstakere på byggeplassene i Osloregionen

er innleid personell. 91 prosent av denne innleien skjer fra bemanningsbyrå, hvorav 85 prosent er ulovlig i henhold til norsk lovverk. Blant de organiserte rørleggerne i Oslo går byggebransjen i regionen under betegnelsen «Stalingrad», på grunn av de dårlige forholdene som har fått utvikle seg som følge av disse ulovlighetene.

Støtte fra venstresiden

Streiken fikk støtte av partiene Ap, SV, Rødt og Senterpartiet, som også holdt appeller for de fremmøtte streikende. «Alle som trenger en trygg hverdag med forutsigbarhet for lønn, som trenger å vite at de har inntekten som skal til for å få et boliglån, alle de som trenger makt på arbeidsplassen sin, makt for å sørge for at de som utfører jobbene får sin rettferdige del av verdiene – taper hvis denne liberaliseringen av arbeids-

Foto: Geir Ove Bernhoff

livet får fortsette, Vi ser en elite på toppen, som stikker av med mer og mer, mens arbeidsfolk avspises med stadig mindre del av vår felles verdiskapning», sa SV-leder Audun Lysbakken. «Dere streikende står i front for en utrolig viktig samfunnskamp», avsluttet han.

Forbundslederen

Også vår egen forbundsleder, Jan Olav Andersen, holdt appell, hvor han påpekte at varierende behov for arbeidskraft ikke plutselig oppsto i år 2000, da det ble lovlig med utleie fra bemanningsbyrå i Norge. «I perioden før 2000 ble noen av de største industrianleggene i Norge bygget. De store plattformene i Nordsjøen, industrianleggene på Mongstad, Kårstø, Kollsnes og Tjeldbergodden samt byggingen av ny flyplass på Gardermoen, er eksempler på slike anlegg», sa han. «Bemanningsbransjen hadde ingen sentral plass på disse anleggene. Vi bygget landet da også, og det skal vi fortsette med i fremtiden uten at bemanningsbransjen skal spille en sentral rolle», la han til.

Forbundsleder i EL & IT Forbundet, Jan Olav Andersen, var en av appellantene

Foto: Geir Ove Bernhoff

En trussel mot vårt arbeidsliv

Bemanningsbransjen er i dag største arbeidsgiverne

på mange byggeplasser. Brorparten av personellet som disse bemanningsbyråene leier ut er midlertidig ansatt som ikke får lønn mellom oppdrag. De lever med andre ord under usikre arbeidsforhold uten garanti for en årsinntekt å leve av. Bemanningsbransjen er en trussel mot våre fag, da de ikke tar inn lærlinger eller driver fagopplæring. Denne måten å rekruttere på, fører også til en lavere produktivitet i de bransjene de opererer i. Mange i bransjen er også notoriske løvbrytere, da det daglige foregår brudd på bestemmelsene om lønn, arbeidstid, overtid og innleie.

Krav om forbud

Kravet fra fagbevegelsen er derfor i første omgang å forby bemanningsforetak i byggebransjen rundt Oslo-fjorden. Dette er det adgang til i følge Arbeidsmiljøloven. Loven åpner nemlig for «å forby innleie av visse arbeidstakergrupper eller på visse områder når viktige samfunnshensyn tilsier det».

Også i vår region, Rogaland, ser vi at disse problemene er betydelige, så vårt neste krav er ikke usannsynlig å kreve et forbud mot bemanningsbransjen også her.

Det er liten støtte å hente fra regjeringspartiene. Erna Solberg (H) avviser at et generelt forbud mot bemanningsbransjen er veien å gå for å få bukt med dårlige arbeidsvilkår.

Starten på en viktig kamp

Bemanningsbransjen kan fort bli normen i alle bransjer. Streiken og demonstrasjonen utenfor Stortinget den 15. november er derfor en viktig markering. Dette er bare starten på en nødvendig og viktig kampsak fremover. Et storting er ikke upåvirket av press utenfra. Det er mulig å fremtvinge et stortingsflertall som legger seg til vår side. Dette er vår viktigste arbeidsoppgave i tiden som kommer.

Foto: Geir Ove Bernhoff

Forbud eneste alternativ

Denne artikkelen stod på trykk i Rogaland Avis den 27. november. Artikkelen ble skrevet av Geir Ove Bernhoff (Rele), Arvid Erga (leder EL & IT Rogaland) og Per Jo Jensen (leder LO i Stavanger og omegn), som svar på et innlegg fra stortingsrepresentant Margret Hagerup fra Høyre, hvor hun forsvarer bruk av bemanningsbyrå.

I et innlegg i RA den 22. november går stortingsrepresentant Margret Hagerup fra Høyre, til forsvar for bemanningsbransjen. Dette etter at Arbeiderpartiet, SV og Rødt vil foreslå å forby innleie fra bemanningsbyråer i byggebransjen. Hun hevder at et forbud vil ramme byggebransjens innleiebehov ved varierende oppdragsmengde, samt føre til permitteringer eller oppsigelser når oppdragsmengden normaliseres.

Behov for varierende mengde arbeidsfolk i byggebransjen, er ikke noe som plutselig oppsto i 2000, da innleie fra bemanningsbyrå ble gjort lovlig for alle bransjer i Norge. I perioden før år 2000 ble noen av de største industrianleggene i Norge bygget. De store plattformprosjektene i Nordsjøen, industrianleggene på Mongstad, Kårstø, Kolnes og Tjeldbergodden samt byggingen av ny flyplass på Gardermoen, er eksempler på slike anlegg. Bemanningsbransjen hadde ingen sentral plass på disse anleggene. Vi bygget landet da også, og det skal vi fortsatt kunne gjøre på samme måte i fremtiden.

Bemanningsbransjen endrer ansettelses- og organisasjonsforhold i flere bransjer. Endringer som truer kompetansen, senker produktiviteten, svekker sikkerheten samt hemmer medbestemmelse og lønnsdannelsen i disse bransjene. Det er ingen tvil om at store deler av den seriøse byggebransjen er enig i disse påstandene, og at de seriøse ville hatt større marginer ved et strengere regulert marked.

Meningen ved å åpne opp for bemanningsbransjen i år 2000, var at den skulle erstatte faste ansatte ved sykdom og permisjoner, men førte etter hvert til fullt frislepp der løsarbeidskontrakter dominerer. Dette har skjedd i et så stort omfang at det ikke lenger gir noen mening å snakke om at fast ansettelse er hovedregelen.

Hagerup påstår at regjeringen har tatt et krafttak mot useriøse aktører, blant annet ved å opprette sju sentre mot arbeidslivskriminalitet. Arbeidstilsynet,

som er en av hovedaktørene i disse sentrene har ikke fått økte bevilgninger for å ivareta dette arbeidet. Vi snakker da om et på forhånd sterkt underfinansiert Arbeidstilsyn, ute av stand til å ivareta mange av deres oppgaver. Det er riktig at A-krim har stoppet en del kriminell virksomhet, men gråsonebedriftene som daglig bryter Arbeidsmiljøloven ved ulovlig innleie og sosial dumping går fri. I Osloregionen er 35 prosent av arbeidstakerne i byggebransjen innleid, hvorav 85 prosent ulovlig. Stavangerregionen er ikke særlig ulik på dette området.

Regjeringen har i en høring foreslått å sikre stillingsvernet samt å sette en kvote på antall innleide i virksomheten. De foreslåtte endringene i denne høringen vil ikke kunne stoppe den negative utviklingen vi ser i bransjen, da disse vil gi bemanningsbransjen konkurransefordeler, og samtidig etterlate muligheter for bransjen å vri seg rundt de begrensninger som foreslås. EL & IT- og Fellesforbundets kartlegging av bemanningsbransjen i Oslo avdekket dessuten at de fleste innleieferhold var ulovlige. Det er derfor ingen grunn til å tro at regjeringens foreslåtte lovendring skal kunne få noe særlig effekt.

Hagerup mener at å foreslå forbud et forbud mot innleie nå vil være å hoppe bukk over trepartssamarbeidet. Da springer det frem et naturlig spørsmål: Når brydde Høyre seg om trepartssamarbeidet. Høyre og Frp-regjeringen har ignorert dette samarbeidet i høring etter høring. Vi trenger bare å trekke frem de første endingene som Høyre og Frp-regjeringen gjennomførte i Arbeidsmiljøloven, med svekkelser av stillingsvernet og arbeidstiden. Tross i at en samlet norsk fagbevegelse, regjeringens egen fagetat – Arbeidstilsynet, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon og mange flere var imot, innførte regjeringen sitt forslag.

Vi mener derfor at eneste farbar vei for et seriøst og trygt arbeidsliv er å forby bemanningsbransjen.

Nye kurs EL & IT Rogaland

2018

Gruppeoppgave

Hva er sosial dumping?
Forklar hva likebehandlingsprippet er
Forklar hvordan solidaransvaret virker
Hva er almenngjøring?
Når kan bedriften ansette m...?
Hva skal en elektriker minim... betalt
- etter likebehandl... sippet
- etter almenngjøring
Hva gjør du hvis du oppd...
bedrift?

#R kurs:

Forbundet sentralt
jobber nå med et
nytt «#R kurs».

**Inn- og utleie,
midlertidig ansatt:**
Dette kurset er beregnet
for klubbstyre/tillitsvalg-
te i bedrifter som leier
inn eller ut ansatte og
har, eller kommer til å
ha, midlertidig ansatte.

Ungdomskurs og ungdomskonferanse:

Dette er for unge
medlemmer under
30 år. Her skal vi
skolere unge
medlemmer i dagsak-
tuelle temaer.

Praktisk klubarbeid:

I dette kurset skal
vi lære mer om
hvordan skrive
protokoller, innkal-
linger, snakke med
media, og regn-
skap.

Videregående kur- stillitsvalgt:

Dette er et kurs for de
som har vært tillitsvalgt
en stund. Her går vi
dypere ned i emner som
fagpolitisk samarbeid,
lover og avtaleverk og
dagsaktuelle samfunns-
spørsmål.

Klubbstyrekurs:

Dette er et kurs
hvor klubbstyrene
er i fokus. Her går
vi gjennom styrear-
beid, bedriftsøkon-
omi, og hvordan vi
skal drive med
medlemspleie.

Startkurs:

Dette kurset er for
nye tillitsvalgte og
medlemmer, og skal
lære deltagerne om
det grunnleggende i
EL og IT som histo-
rie, rettigheter og
plikter og fordeler.

LANDSTARIFFKONFERANSEN - TROMSØ 2017

Delegasjonen fra Rogaland. Foto: Arvid Erga

Av: Reidar Skjold og Geir Ove Bernhoff

***En samlet Lands-
tariffkonferanse går
inn for å forby
bemanningsbyrå
ved hovedtariffopp-
gjøret i 2018.***

***Et annet hovedkrav
er å bedre vilkårene
for våre medlem-
mer som er på reis.***

Alle de store distriktene hadde kravet om å begrense bruken av bemanningsbransjen på sin prioriteringsliste, da de benket seg til debatt på Landstarriffkonferansen 9 til 12. oktober i Tromsø. På forhånd var det sendt inn 362 forslag fra fagforeninger, distrikt og klubber fra det ganske land, på krav som de ønsket å reise til vårens tariffoppgjør.

AFP

I prioriteringsdebatten var hovedtemaene AFP (avtalefestet pensjon), begrensning av bemanningsbransjen og akkord. I AFP-ordningen for privat sektor ligger det en klausul om at ordningen skal evalueres innen 2017. Dette arbeidet er nå i gang, og det skal legges frem en rapport på denne evalueringen innen 7. desember 2017. Det er ingen tvil om at AFP-ordningen inneholder mange skjevheter som kan slå svært urettferdig ut for mange av våre medlemmer. Uansett, hvis vi ønsker å rette opp i skjevhetene som evalueringen måtte avdekke, må vi stille krav om dette i et tariffoppgjør.

Flertallet av delegatene på konferansen mente at dette best kunne løses med et samordnet oppgjør, hvor det er LO som forhandler på vegne av forbundene.

Samordnet oppgjør

Avstemningen på konferansen ga et flertall for et samordnet oppgjør, hvor prioriteringene var å forbedre AFP-ordningen samt en

begrensning av bemanningsbransjen. Utfordringen med dette ønsket er å få flertall for et samordnet oppgjør i LOs representantskap. Blant mange spås det tvil om vi greier å oppnå et slikt flertall, da vi er avhengig av Fellesforbundet, det største LO-forbundet innenfor vår sektor. Her kan det kan være at Fellesforbundet ønsker å prioritere endringer i sin egen overenskomst.

Harde prioriteringer

Det er derfor stor sannsynlighet for at det blir et forbundsvist oppgjør, hvor da konferansen stemmet for følgende prioritering:

1. Begrense bruk av bemanningsbyrå
2. Forslag i § 9 som gir bedre arbeidstidsordninger

Forslag om å ta med forbedring av akkordavtalene og reallønnsvekst på prioriteringslisten ble nedstemt, da konferansen ønsket å skjerpe de to overnevnte prioriteringene.

Bemanningsbransjen en trussel

Det er ikke til å legge skjul på at bemanningsbransjen har blitt så dominerende innen byggebransjen, at den i dag utgjør den største trusselen mot våre tariffavtaler. Tariffdekningen og organisasjonsgraden innen bemanningsbransjen er svært lav, og hvis vi ikke tar et oppgjør mot dette nå, kan vi risikere at vi nesten ikke har noen medlemmer å forhandle for i fremtiden.

Andre forslag

Selvfølkelig var det ikke bare disse prioriteringene konferansen diskuterte. Prioriteringene skal være hovedfokuset i forhandlingene mot våre arbeidsgivere, men vi skal også overlevere forslag på blant annet:

- Begrensning av midlertidig ansettelser
- Reallønnsvekst
- Forbedring av akkordtariffene
- Øking av skifttilleggene
- Skjerping av inn- og utleiebestemmelsene
- Forhandlingsrett på tjenestepensjonsordningene
- Betalt for reisetid for arbeid utenfor bedriften
- Øke satsene for uregelmessige arbeidsperioder offshore
- Sikre full betaling med 100 % utover tur
- og mange flere.....

Bedre forhold for kvinner

Tilrettelegging for kvinner på arbeidsplasser var et hett tema. Uverdige toalett- og garderobeforhold, spesielt for kvinner, må bedres for at de skal bli værende i utøvende yrker. Hovedentreprenørene har mye å gå på her, men vi som er arbeidstakere har ikke vært flinke nok til å sette krav.

Godt forberedt

Det var 11 godt forberedte og engasjerte delegater pluss observatører fra ulike bedrifter og ledelse i Rogaland Elektromontørforening som deltok på årets Landstariffkonferansen for elektrofag. Delegasjonen fra Rogaland disponerte et eget møterom under selve konferansen, der vi gjennomgikk agenda på dagsorden i forkant, og evaluerte behandlede saker i etterkant. Denne gjennomgangen var nyttig for alle og spesielt for dem som ikke hadde erfaring fra tidligere konferanser. Vår delegasjon var som sagt godt forberedt, og gjorde en svært god jobb i å få gjennomslag for Rogalands innsendte forslag.

Tariffoppgjørets fremdrift

Når det gjelder oppgjørsform (forbundsvis eller samordnet) er det EL & IT Forbundets Landsstyre

den 6. og 7. desember 2017 som skal avgjøre hvilket forslag til oppgjørsform som skal oversendes LOs representantskap. Videre gir Landsstyret de forskjellige forhandlingsutvalgene (LOK, Energi og IKT) fullmakt til å gjennomføre forhandlingene på deres respektive overenskomster i tråd med vedtakene på de tre landstariffkonferansene.

Det er på LOs representantskap den 27. februar 2018 endelig oppgjørsform settes.

Forhandlingene kjøres normalt siste uken i april. Hvis det oppnås enighet i forhandlingene, sendes forhandlingsresultatet ut på uravstemning til alle medlemmene som går på overenskomsten. Uravstemningen skal normalt være ferdig innen utgangen av mai måned.

Hvis derimot partene ikke greier å komme til enighet, skal forhandlingene sendes til mekling. Vi vil da stå i kø hos riksmekleren, slik at meklingen normalt ikke vil starte før månedsskifte mai/juni.

Dersom riksmekleren ikke makter å få til enighet, eller at medlemmene sier NEI i uravstemningen, blir det streik.

Fare for streik

Ved et hovedtariffoppgjør er streik alltid mulig. Det er derfor viktig at klubbene er forberedt til et slikt scenario. De klubbene som ikke er forberedt den dagen streik er et faktum, vil få store utfordringer. Hvis klubben har spørsmål om hvordan dette gjøres, må dere ta kontakt med oss i Rogaland Elektromontørforening.

Klubbene bør forberede seg til en streikesituasjon

*Det var 100 delegater, 25 observatører og 15 deltakere fra forbundskontoret på konferansen
Foto: Geir Ove Bernhoff*

En påminnelse til slutt:

Husk at klubben har rett til å kjøre uravstemning i arbeidstiden!

Det vil alltid svare seg å innkalle alle medlemmene når det skal stemmes, slik at dere i felleskap kan gjennomgå resultatet før dere stemmer. Vi fra fagforeningen stiller gjerne opp og informerer på slike møter.

Ane Lie Reikerås fra Aker Solutions klubben deltok på Landstariffkonferansen.

Landstariffkonferansen 2017

– Ved Ane Lie Reikerås

Jeg var så heldig å få muligheten til å være med som observatør på Landstariffkonferansen i Tromsø 09-12. oktober. Dette var andre gang jeg fikk delta på en Landstariffkonferanse. Syns det er tøft å få være med på hele prosessen, fra og sende inn forslag til konferansen, til å være på tariffkonferansen hvor det blir stemt over hvilke forslag som skal være med, og hvilke forslag som skal prioriteres i tariffoppgjøret.

Det er en hektisk konferanse med møter før konferanses start om morgenen, møter i lunsjen og møte etter konferansen på kvelden. Det er en viktig konferanse hvor vi prøvde så godt vi kunne å fremme forslagene fra RELE. På denne konferansen gikk det veldig bra for RELE og veldig mange av forslagene til RELE ble bestemt skulle gå videre til tariffoppgjøret. Prioriteringslisten ble også som ønsker fra RELE med kun 2 prioriteringer, bemanningsbyrå og § 9. Vi reiste fornøyde fra konferansen.

Til slutt må jeg få lov til å skryte over gjengen fra RELE, de var aktive på talerstolen og veldig dyktige talere hele gjengen. Jeg mener vi var heldige som hadde disse folkene som representanter for Rogaland Elektromontør forening.

Arvid Erga, leder av EL & IT Distrikt Rogaland, deltok som observatør på Landstariffkonferansen LOK.

Landstariffkonferansen - Landsoverenskomsten for elektrofag 2017

–Ved Arvid Erga, leder EL & IT Distrikt Rogaland

Var så heldig å få være med som observatør på Landstariffkonferansen for Elektrofag fra den 9-12/10-2017.

Den tok oss til vakre Tromsø, som viste seg fra sin beste side med fint vær. Det var spesielt å være ute om kvelden å se Nordlyset. Det er uendelig vakkert.

Det var en veldig engasjerende konferanse, med innledninger som satte debattene i gang. Viktige debatter som arbeidstid/fritid, personvern/overvåking skapte stort engasjement og gode opplysende debatter.

Delegatene fra Rogaland Elektromontørforening var godt forberedt og var ofte å se på talerstolen med gode og veloverveide innlegg.

Forslagene til endring i overenskomsten var mange, det var tydelig å se at det var gjort en god jobb i forberedelsene fra fagforeninger, distrikt og lokale klubber i hele landet.

Rogaland hadde ett eget delegat møterom, det var smart, der samlet delegasjonen seg for møtet startet om morgenen og i lunchen og etter møtedagen var ferdig.

Det gjorde at delegasjonen var godt samlet og kunne gå gjennom de enkelte forslag og valg i forkant av avstemningene.

Det var gjort et godt arbeid i forkant av konferansen, slik at Rogaland sine krav om å begrense muligheten for innleie fra bemanningsbyrå ble første prioritet til forhandlingene, hvis det blir et forbundsvist oppgjør.

Et knapt flertall av konferansen gikk for ett samordna oppgjør med pensjon som hovedkrav.

Takk til alle delegater for ett kjekt selskap og en god konferanse!

LANDSTARIFFKONFERANSEN - ENERGI

**AV: ARVID ERGA
LEDER EL & IT ROGALAND**

***Jeg var også observatør på Landstariffkonferansen for Energisektoren
som gikk av stabelen den 6.– 8. November på Scandic Holmenkollen
Park Hotell i Oslo.***

Denne sektoren består av to overenskomster, da det er to forskjellige arbeidsgiverorganisasjoner som organiserer disse selskapene.

Den største overenskomsten kalles «Energi Norge» avtalen, som er en avtale med NHO, hvor det er de største selskapene er med, slik som vårt eget Lyse. Den minste overenskomsten kalles «KS» avtalen, som da er en avtale med Kommunenes Sentralforbund.

Denne konferansen startet med en bransje dag, hvor de ulike utfordringene til Energiselskapene og de ansatte ble belyst og diskutert.

Det var interessante innledninger, og gode spørsmål fra salen, men jeg savnet litt engasjement fra delegatene, da det var mye de samme stemmene fra talerstolen.

Når kravene skulle diskuteres ble det da gruppearbeid i forskjellige rom for de to overenskomstene. Jeg fulgte den største gruppen, Energi Norge.

Etter avstemming gikk de for samordna oppgjør med hovedkrav på AFP/pensjon.

Hvis det blir forbundsvist oppgjør har de mange prioriterte krav, men det som gikk igjen i debatten er vaktproblematikken. Årsaken til de mange forskjellige prioriterte krav, skyldes avtalenes oppbygging. Begge disse avtalene er begge vertikale avtaler, noe som betyr at avtalene omfatter både montørene, ingeniørene og det øvrige kontorpersonelet. Montører og kontoransatte har forskjellige behov, noe som betyr at det er mange ulike temaer som de forskjellige yrkesgruppene er opptatt av.

LANDSTARIFFKONFERANSEN - IKT

AV: ARVID ERGA
LEDER EL & IT ROGALAND

Landstariffkonferansen for IKT/Spakter området ble avholdt den 13. – 15/11 på Scandic Holmenkollen Park Hotell.

Endelig ble jeg delegat, dette er min sektor så nå slapp jeg å sitte på bakerste benk.

Denne konferansen behandler krav fra hele 8 overenskomster, der Telenor og Spekter overenskomsten er de største.

Det er noen temaer som blir diskutert i plenums salen, men krav til egne overenskomster blir behandlet i grupper.

Jeg går på IKT-Abelia (NHO) overenskomsten og satt derfor i den gruppen.

Innledninger og diskusjoner som ble tatt i plenum var blant annet teknologiskifte i arbeidslivet, tariffpolitiske utfordringer i IKT bransjen og hvordan vi skal bygge styrke lokalt. Vi trenger flere som går på disse overenskomstene og flere er satt under press pga. sterk nedbemanning som for eksempel i Telenor.

Den gruppen jeg satt i, hadde flere krav fra klubber og fagforeninger til behandling. Det er alltid vanskelig å prioritere dette, men vi tok det demokratisk og stemte på hva vi ville prioritere. De øverste prioriteringene våre er tekstforslag om å få begrenset bruk av innleie fra bemanningsbyrå, noe som er et stort problem i denne sektoren. Den neste er å få øke minstelønnssatsene i overenskomsten, da mange medlemmer går på disse.

Etter disse behandlingene ble det avstemning over oppgjørsform. Her ble det motsatt fra de to andre konferansene: IKT/Spakter går for forbundsvist oppgjør.

Dette ble vedtatt mot to! stemmer.

Det har vært spennende å være på alle tre konferansene innenfor EL og IT Forbundets sektorer. Vi er i samme forbund, men har ulike problemstillinger i våre bransjer.

Det har vært opplysende og gode innledninger og debatter, så nå er vi klare til å kjempe for kravene våre til den kommende «vårens vakreste eventyr»: Tariffoppgjøret 2018!

Av: John Helge Kallevik og Geir Ove Bernhoff

– God stemning på julemøtene

Aldri tidligere har fagforeningens julemøter samlet flere medlemmer enn i år. Totalt var det 210 feststemte medlemmer som møtte opp i Haugesund og Stavanger. Møtet i Haugesund ble avholdt fredag 1. desember mens julemøtet i Stavanger ble avholdt fredag 8. desember.

I Haugesund ble julemøte avholdt i Thon Saga Hotell sine lokaler - intime og fine lokaler. Maten var som vanlig god. I Haugesund møtte 77 medlemmer. Dette er det best besøkte julemøte siden oppstarten i slutten av 90 tallet. Normalt bestiller vi til 60 medlemmer. Denne gang måtte hotell personalet dekke opp flere bord for å få på plass til alle fremmøtte.

Også i Stavanger måtte det settes inn flere bord, hvor det var 133 medlemmer som fant veien til festsalen i Folkets Hus. I Stavanger er det lange tradisjoner med julemøte. Enkelte klubber samler sine medlemmer før de i samlet flokk reiser ned til julemøte.

Det ble det servert god mat og med god drikke til alle medlemmene.

Leder Øivind Wallentinsen holdt en kort informasjon om dagens situasjon.

– Medlemstallet i fagforeningen har det siste steget til 1921 medlemmer

– Årets Stortingsvalg kom ikke ut med ønsket resultat. Vi har allerede merket dette med forsøk på å redusere dagpengene og skatt på diettgodtgjørelsen.

– Våre prioriteringer i tariffoppgjøret blir et samordnet oppgjør men AFP og begrensning av bemanningsbransjen. Hvis derimot LO velger å gå for et forbundsvist oppgjør, blir våre prioriteringer begrensning av bemanningsbransjen og styrking av § 9.

– I følge Arbeidsmiljøloven skal det et legges til rette for at arbeidstaker gis mulighet for faglig og personlig utvikling gjennom sitt arbeid, samt å gi arbeidstaker mulighet til selvbestemmelse, innflytelse og faglig ansvar

– Når det gjelder arbeidssituasjonen er det en bedring, selv om det fortsatt er oppsigelser og permitteringer i fylket. Innslaget av oppsigelser og permitteringer er vesentlig mindre nå enn tidligere.

– Læringsituasjonen – det er en del som tar inn, men flere kunne tatt inn og noen kunne tatt inn flere.

– Ulovlige elektroinstallasjoner og andre ting dere mener ikke er innenfor – vi vil ha tips

Trekning av årets verver:

Ut av de av våre medlemmer som har vervet det siste året ble det foretatt trekninger av et reisegavekort på

Laurids Jørgensen mottok reisegavekortet for vinner og kollega i Bravida, Ole Kristoffer Sæther. Dette julemøte var det siste for Laurids, som etter nyttår flytter hjem til Danmark. Fagforeningen vil takke ham for den gode innsatsen han har bidratt med i sine år som tillitsvalgt, både i bedriften og fagforeningen.

Foto: Geir Ove Bernhoff

Leif-Egil Thorsen gratulerer Hege Louise Evertsens som en av de heldige vinnerne.

Foto: Geir Ove Bernhoff

Vinnerne av fenalår i Haugesund

Foto: John Helge Kallevik

kr 10.000,- både i Haugesund og i Stavanger.

I Haugesund var det klubbleder, Lukasz Zygmunt, fra Vassnes Power som vant, mens det var Ole Kristoffer Sæther fra Bravida som stakk av med premien i Stavanger. Vi gratulerer.

Gaver og utlodning:

Som vanlig var det mange gaver til utlodningen. Fagforeningen gav som tidligere år fenalår til utlodningen, engros bedriftene leverte gaver og tillitsvalgte hadde fått gaver fra sine bedrifter til utlodningen. Klubbene, både i Stavanger og Haugesund, stilte med flere gaver enn tidligere.

Følgende kom med gaver i Haugesund

Fra elektrogrossistene stilte som vanlig Ahlsell og Elektroskandia opp med gaver. I tillegg kom det gaver fra Abiko Norge. Fra Thon Hotell Saga fikk vi et gavekort på en middag. SR-Bank i Haugesund gav oss én ryggsekk..

– Fra klubbene fikk vi flere gaver i år. Klubbene som bidro med gaver var Aibel, Jatec, Level Prosjekt og Aker Solutions.

– I tillegg fikk vi gaver fra elektrobedriftene Apply TB Haugesund, Apply Sørco, Jatec, Helgevold Elektro Haugesund og Fabricom.

Følgende kom med gaver i Stavanger

Fra elektrogrossistene stilte som vanlig Onninen og Elektroskandia opp med gaver. SR-Bank i Stavanger gav oss to ryggsekker. I tillegg bidro Compendia med 2 fenalår.

– I år kom det gaver fra klubbene Aker Solutions, Fabricom og Aibel.

– I tillegg fikk vi gaver fra elektrobedriftene Apply TB Stavanger, Apply Sørco, Caverion Stavanger, Rønning, OneCo og Sønnico.

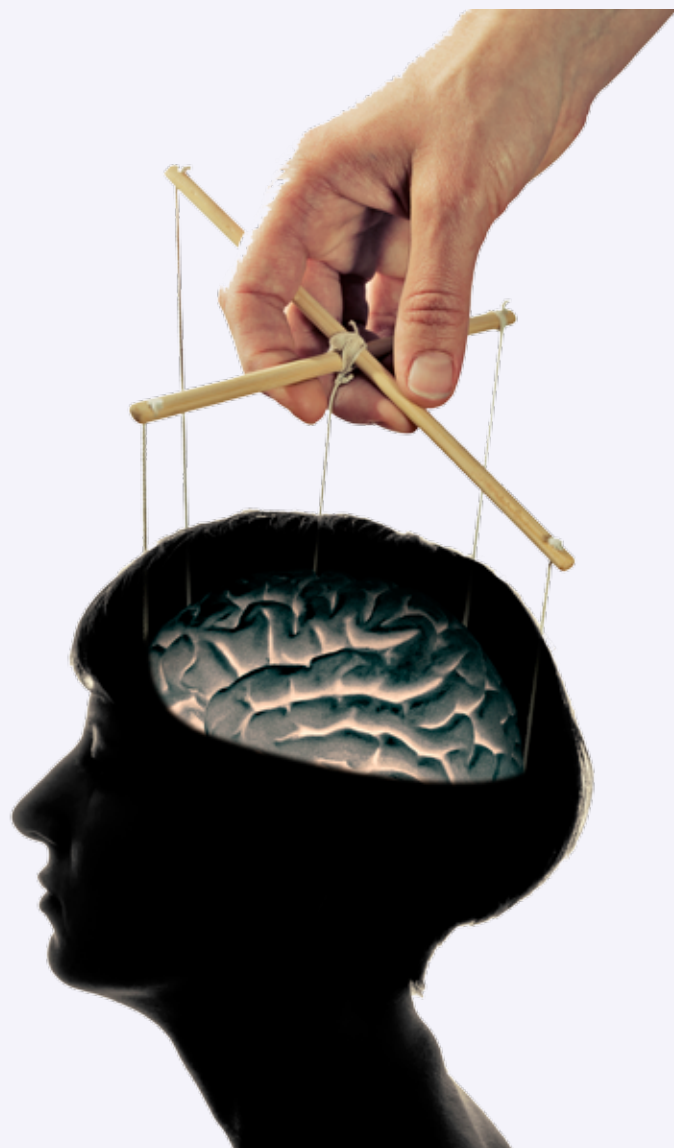
– Stemningen var som alltid på topp under utlodningene.

– Vi sender en stor takk til alle dem som bidro med gaver.

HR- REVOLUSJONEN

«De ansatte blir målte på hver minste ting, og lønnes etter et karaktersystem med spesifikasjoner satt av toppledelsen. Hver avdeling må månedlig forsvare sin egen eksistens. Bedriften styres etter de hippeste trender fra dyre konsulentbyrå, uten tanke på de ansattes ve og vel».
Dette er ikke en vill fantasi, men en virkelighet for mange av våre kollegaer i norske bedrifter. En av dem er den statseide bedriften Telenor.

Av: Geir Ove Bernhoff

På hjemmesiden til konsulentfirmaet McKinsey finner du bilder av mange smilende, velkledde mennesker som hjelper din bedrift i å bli mer «strømlineformet». «Vi hjelper selskapene til å designe effektive organisasjonsmodeller og bygge egenskaper, talentledelsesprosesser og kultur som skaper og opprettholder verdi», heter det så flott – og kryptisk – på deres elegante hjemmeside. Her skrytes det over hvor mange toppfirma de har hjulpet i Norge de siste to årene. Men hva er det de egentlig gjør, foruten å fakturere våre bedrifter for store summer?

Altoverskyggende profittjag

Hovedfokuset deres er å skape mer profitt for eierne av selskapene. Det altoverskyggende motiv i dette er at profitt er viktigere enn menneskeverdet. Dette kamufleres i flotte setninger om å skape verdier, og image blir i denne sammenheng viktigere enn de faktiske realiteter. Deres måte å styre bedrifter på fremstilles som en naturlov. Verdien og styringsmetodene de fremmer er basert på Amerikansk og Indisk ledelsesfilosofi hvor medbestemmelse og fagforeninger er ikke-eksisterende.

Vi må kontrolleres

I dette systemet blir den ansatte definert som en vare eller et redskap, et hjul i det profittskapende maskineri. Filosofien bak dette baseres på et menneskesyn hvor vi alle er uhelbredelige egoister, og hvor tilliten til hverandre er ikke-eksisterende. I dette systemet burde alle mennesker eneste ønske være å gjøre karriere, og hvis du ikke ønsker det, er det fordi du egentlig er arbeidssky og helst vil sluntre unna. Vi må derfor alle holdes under sterk kontroll, og styres med pisk og gulrot.

Alt skal måles

Dette kommer tydelig frem i måten de ansatte skal måles, kontrolleres og styres. Ta Telenor for eksempel: Her blir de ansatte målt og overvåket på hver minste detalj. Selve skjermbildet til operatørene blir speilet, og alle deres operasjoner blir målt opp imot forhåndsdefinerte tidsrammer. På skjermen har operatørene en knapp for hver ting de skal foreta seg. Toalett besøk er en av dem. Hvis du er for lenge borte fra skjermen, ved for eksempel et toalettbesøk, går der en alarm hos nærmeste leder. Den operatøren som går utover definerte tidsrammer ved behandling

av en kunde, vil øyeblikkelig bli kontaktet av systemansvarlig med en tekst som popper opp på skjermen: «Trenger du hjelp?». Når du ringer Telenor får du beskjed om at samtalen blir tatt opp for å bli brukt i opplæringsøyemed. Dette er bare tull. Motivet for dette er å overvåke hvordan de ansatte behandler kundene og hvor lenge hver samtale varer.

Du blir karaktersatt

Karaktersystem på de ansatte ble innført for 10 år siden i Telenor. Denne karaktersettingen avgjør din karriere og ditt lønnsnivå. Karaktersetting av den enkelte er et uhyre sterkt og farlig verktøy, noe som gir ledelsen enorm makt til å kontrollere deg som ansatt. Den ansatte får ikke innsyn i selve grunnlaget til evalueringen, noe som gjør det nesten umulig å forsvare seg mot. Det er ikke vanskelig å se at et slikt system bygger ned de ansatte, i stedet for å bygge dem opp.

Et slikt karaktersystem vil kun fungere dersom karaktersetterne vil deg vel, og har et oppriktig ønske om å hjelpe deg videre i din karriere. Men, dessverre er det trynefaktoren som er utslagsgivende i slike systemer. Hvorvidt du har kjemi med din overordnede eller ei, hvorvidt du er lydig og blindt følger ordre, hvorvidt du greier å tilpasse deg ledelsens måleparametere - skal avgjøre din karriere og ditt lønnsnivå. For det er en kjent ting at der hvor de ansattes arbeidsinstruksjoner kontrolleres av målinger, tilpasser de ansatte seg måleparameterne og ikke etter sine talenter og evner.

Lytter ikke til ansatte

Ledelsen har sluttet å lytte til de ansatte, og har i stedet valgt å høre på innleide konsulenter. Hvis du lur på hvilke endringer Telenor kommer til å innføre neste år, er det bare å holde seg oppdatert på McKinsey sine siste trender.

Ingen tillit

Slik måte å styre de ansatte på, fratar dem initiativ, kreativitet og integritet. Tilliten mellom ledelse og ansatte forsvinner proporsjonalt med graden av overvåking. Hvilken tillit ville det vært i hjemmet dersom far hadde overvåket alle familiemedlemmenes bevegelser?

Ingen nyskaping

Nyskapingen og produksjonsvekst stopper opp når den ansatte blir fratatt all frihet og selvbestemmelse. Dette er nå et problem i Telenor. Produksjonsvekst og nyskaping har stoppet opp. Men, vil ledelsen innrømme at dette skyldes den omfattende overvåkingen og kontrollen av de ansatte? – Nei – de skal i stedet innføre noe så «smart» som «innovatører»!? Og hva er nå det? Jo, det er unge og innovative mennesker

DEN PERFEKTE ARBEIDSTAKER

som skal utplasseres blant de ansatte. Disse skal så «inspirere» alle til nyskaping og økt produktivitet. Her skal ledelsen (eller kanskje McKinsey) virkelig ha «kred» for god fantasi, men en erfaringsmessig forståelse over hvordan mennesker faktisk fungerer og trives, er det heller skralt med.

Lydige roboter

Det er ikke bare Telenor som har innført slike rigide systemer. Som jeg skrev i min forrige artikkel om den nye HR-disiplinen, ser vi at mange av våre Norske virksomheter har innført liknende HR-styring av de ansatte. Felles med denne HR-revolusjonen er at den ansatte skal omgjøres til en lydig robot, hvor kollektiver som klubber og fagforeninger skal utslettes, og hvor tariffavtaler er et fremmedord.

Nytt kurs

Som dere forstår er denne amerikaniserte ledelsesformen en virkelig trussel mot det norske organiserte arbeidslivet, hvor tariffavtaler, medbestemmelse og trivsel er ledende faktorer. Disse endringene innføres med små kamuflerte skritt i våre bedrifter. Tillitsvalgte oppdager ofte ikke dette før det allerede er innført, uten å bli tatt med i prosessen. EL & IT Forbundet tar denne trusselen på alvor, og utarbeider i disse dager et kurskonsept over Hard HR, som vi vil tilby våre tillitsvalgte og medlemmer nå til nyåret 2018. Her skal kursdeltakerne settes i stand til å avdekke ødeleggende HR-systemer i egen virksomhet og lære hvordan vi best skal kunne slå dem tilbake.

Når invitasjonen kommer er det bare til å melde seg på.

***Husk, til mer kunnskap det er i klubben,
desto sterkere blir klubben!***

Trenden skal snus innen olje- og gassnæringen

Gina Krog plattformen
Foto: Øyvind Tofusen

Av: Terje Hansen
Leder HMS-Urvalget
EL & IT Rogaland

Dette året har Petroleumstilsynet (Ptil) et hovedtema på at den negative trenden skal snus. Årsaken til dette er hendelser som har skjedd innen olje og gass næringen de to siste årene. Arbeidet med dette skal være høyt prioritert både i Ptil og industrien dette året.

I løpet av 2017 har Ptil gjennomført en rekke tilsyn og prosjekter rettet mot selskapenes arbeid for å snu en bekymringsfull utvikling. Effekten av innsatsen skal overvåkes og måles, både underveis og etterpå. Noen resultater kan være raske å oppnå, andre vil ta lengre tid å se effekten av. Tre fokus områder Ptil vil ha er partssamarbeid, robusthet og standardisering. Her er en link: <http://www.trendenskalsnus.no/>

Mange tilsyn

Innen elektro har Ptil hatt x antall tilsyn på elektriske anlegg dette året. De har da vært på nybygg, petrokjemianlegg og plattformer på norsk sektor. Her har de funnet feil og mangler. Dette kaller de avvik og

oljeselskapene får en gitt tid for å utbedre dette og gi tilbakemelding.

Årsaken(e) til dette kan være mange men jeg mener med bedre oppfølging på nybygg og mer aktivt vedlikehold, kunne nok mye av dette vært unngått.

Ulovlig anlegg på Goliat

Nå i høst er det Goliat plattformen som har fått mye oppmerksomhet fordi plattformen ikke har hatt et EX-sikkert elektrisk anlegg. Det skal det være før de får starte å produsere olje og gass. De har driftet plattformen x antall måneder med et ikke-godkjent elektrisk anlegg. Dette er alvorlig. De har sendt inn

skriv til Ptil og sagt at alt er i orden men i etterkant har det vist seg at det ikke stemmer. Da har Ptil gitt pålegg om å stenge ned produksjonen og utbedre feilene før de for lov å starte opp produksjonen igjen. Ptil skal selv ut å påse at arbeidet faktisk er utført, før de for starte produksjonen, siden oljeselskapet ENI har «løyet» til Ptil. Dette er alvorlig.

Mange feil på Gina Krog

I media har vi og lest om Kristin plattformen som har hatt skade på x antall kabler. Det er også alvorlig når plattformen er i drift og kortslutning kan oppstå i kablene som er skadet. Gina Krog plattformen har i tillegg hatt utfordringer med å ha rett kvalitet på det elektriske anlegget. Dette har de funnet på plattformen når de har ferdigstilt den før oppstart i år.

Rapport fra departementet

Arbeid og sosialdepartementet har også laget en rapport om helse, arbeidsmiljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Denne rapport har kommet også på grunn av hendelsene de to siste årene. Arbeidsgruppen som har laget rapporten har bestått av myndighetene, arbeidsgiver og arbeidstakersiden. Et viktig mål med arbeidet har vært å komme frem til et representativt og omforent bilde av status for helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Gruppen har også vurdert hva som skal til for å opprettholde og forbedre sikkerhetsnivået, samtidig med effektiv og økonomisk drift. I rapporten gis det anbefalinger for videre oppfølging.

Hvis dere går inn på nettsiden til regjeringen under

arbeid og sosial departementet så vil dere finne rapporten der.

Verneombudene skal involveres

Partsamarbeid er et av områdene Ptil har fokus på og da spør de på tilsynene hvordan arbeidstakermedvirkningen fungerer. Noen plasser blir verneombud involvert og får tid til å utføre sitt arbeid, mens andre plasser har de utfordringer med dette. Det som er viktig er at valgte verneombud tar HMS-grunnkurs og at de bruker det som står i lov- og regelverk når det gjelder å få utført sitt arbeid. I kapittel 6 «Verneombud» i Arbeidsmiljøloven står der mye om dette. Rammeforskriften §13 «Tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning» beskriver hvordan det bør/skal fungere i praksis.

Sikkerhetsforum

Jeg sitter som representant for EL&IT forbundet i sikkerhetsforum hos Ptil hvor vi også har diskutert sikkerheten innen olje og gass næringen. Sikkerhetsforum er den sentrale samhandlingsarenaen mellom partene i næringen og myndighetene innen helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten på norsk sokkel og på land. På nettsiden til Ptil under tema finner dere mer info om sikkerhetsforum.

Lys fremtid

Tilslutt så ser fremtiden lys ut de neste årene innen olje og gass når det gjelder arbeid. Det er positivt etter de store nedbemanningene vi har hatt siden våren 2014.

Verv nye medlemmer og bli med i trekningen av reisegavekort

Styret i fagforeningen har vedtatt at det også i 2018 skal trekkes ut vinnere blant ververne på julemøtene. De 2 førstepremier vil være reisegavekort pålydende kr. 10 000,- som trekkes på julemøtene i henholdsvis Haugesund og Stavanger. Nytt av året er at det vil bli trukket en 2. premie, som er et reisegavekort på kr. 5000,-. Dette trekkes blant alle ververne og trekningen vil foregå på det julemøte som avholdes sist.

Det vil fortsatt være slik at de som sitter i styret i fagforeningen eller er vara til styret samt de som er ansatt i fagforeningen ikke vil bli tatt med i trekningene uavhengig hvor mange de har vervet.

erverne får med seg samme antall lodd som det antall nye medlemmer de har vervet. Husk at for å bli registrert som verver så må dere fylle ut vervet av feltet på innmeldingsblanketten.

Kriminelle bygger Norge

Av: Geir Ove Bernhoff

Kriminelle aktører på arbeidsmarkedet tilpasser seg og bruker utspekulerte metoder for å omgå lover og regler. Disse aktørene er i dag langt mer profesjonelle enn tidligere og tilpasser seg kontrollmetodene til tilsynene, slik at de skjuler sin kriminelle virksomhet under et tilsynelatende rent ytre.

Dette var budskapet fra A-krim fremhevet, som var invitert til Rogaland Montørforenings representantskap den 2. november 2017. A-krim er et samarbeidsorgan nedsatt for å bekjempe den sterkt økende arbeidslivskriminaliteten som mange blir ofre for på våre arbeidsplasser. Aktørene i A-krim er Arbeidstilsynet, Politiet, NAV, Skatteetaten og Kemneren. I tillegg samarbeider A-krim med de aktørene som er nødvendig for å avdekke kriminell virksomhet. Disse aktørene kan være Brannvesenet, Tollvesenet, Mattilsynet, DSB, Det lokale El-tilsyn (DLE) etc.

Når det gjelder DLE, har A-krim tilknyttet seg to fagpersoner som dekker distriktene til Lyse, Jæren E-verk, Klepp Energi og Dalane Energi. De arbeider nå med en utvidelse til Haugesund og Karmøy.

Kynisk mentalitet

Arbeidslivskriminalitet defineres som brudd på norske lover om lønns- og arbeidsforhold, om trygde- og skattesvindler, og om avgiftskriminalitet. Årlig unndrar denne kriminelle virksomheten milliarder i tapte avgifter og skatteinntekter. I tillegg driver den med grov utnyttelse av svake arbeidstakergrupper, ved ingen eller lite betaling, elendige arbeidsforhold, trusler om vold og i mange tilfeller tvangsarbeid. Mentaliteten er kynisk, med bruk og kast av mennesker.

Mange kontroller

Gjennom sine aksjoner har A-Krim hittil kontrollert 975 virksomheter og 2678 arbeidstakere. Forholde-

ne som de her avdekker er elendig sikkerhet og overhengende fare, horrible overnattingsteder, manglede arbeidstilatelser, manglende HMS-kort, manglende skatte- og momsinnbetalinger, trygdesvindler, svart arbeid etc. Flere av arbeidsplassene A-krim besøkte ble stengt umiddelbart, mens noen personer ble utvist fra landet. 58 prosent av de kontrollerte arbeidstakerne var norske, mens de resterende kom hovedsakelig fra andre EU-land.

Lønn i sprit og sigaretter

Enkelte arbeidstakere blir betalt med smuglersprit og sigaretter, noe som de må selge videre for å få penger til å leve for. På denne måten tvinger disse kriminelle bedriftene arbeidstakere over i kriminell virksomhet.

2 av 10 bedrifter er gjennomkriminelle

Målet til A-krim er å sette de kriminelle ut av stand til å fortsette sin virksomhet, ved å redusere deres mulighet til ustraffet å bryte loven. Samtidig bestreber A-krim seg til å få de useriøse til å følge norsk lov. Når vi analyserer arbeidsmarkedet innenfor bygg og anlegg, kommer det frem at 20 prosent av bedriftene spiller helt rent, 60 prosent opererer i gråsonen (delvis lovbyggere), mens 20 prosent av bedriftene er gjennomkriminelle. Det er på disse siste 20 prosentene A-krim har sitt fokus.

Problematisert med EØS

A-krim mener at den største utfordringen er å få politikerne til å forstå at denne kriminelle virksomheten først og fremst skyldes EØS-avtalen og EUs fire friheter: Fri flyt av varer, arbeid, tjenester og kapital. Dessuten er det for lett å starte egen bedrift i Norge.

Denne virksomheten undergraver den norske samfunnsstrukturen, ved å legge press på våre sentrale velferdsordninger og det trygge, regulerte arbeidslivet. Samtidig er det sterkt konkurransevridende ovenfor våre seriøse bedrifter.

Regjeringen svikter

Det er ulike meninger over hvor stor effekt A-krim arbeidsliv får på de kriminelle tilstandene i arbeidsmarkedet. Forfatter Einar Haakaas, som har gitt ut boken «Svartmaling – kriminelle bygger Norge», mener at regjeringen blir stadig mer passiv i kampen mot ar-

Mia Ree Holen fra A-krim orienterte representantene i fagforeningens halvårsmøte om A-krim sitt arbeid.

Foto: John Helge Kallevik

beidslivskriminalitet, og at risikoen for å bli dømt er minimal. Han mener at det mangler politisk trykk på dette feltet og at regjeringen har sviktet totalt.

Siden regjeringen la frem sin strategi mot arbeidslivskriminalitet i 2015, har kriminaliteten blitt grovere og mer komplisert. I Oslo rapporterer de om maffialiknende tilstander, tilstander som verneombud og tillitsvalgte ikke tør å gripe fatt i, da de frykter for konsekvensene mot dem selv.

Haakaas mener at A-krim har lite å vise til av resultater. A-krim rapporterer om avsløring og nullstilling av nettverk, men Haakaas mener at det bare er fattige arbeidstakere med falsk ID eller manglende byggkort som sendes hjem. I Oslo har de ikke sett en eneste tiltale eller dom mot større nettverk med bakmenn i byggebransjen de siste to årene. «Jeg ser en vegring mot å straffefølge saker», sier han. Signalene fra A-krimsentrene er at sakene blir for kompliserte. De har ikke verktøy til å ta affære. A-krimsentrene har blitt en sovepute for regjeringen, politiet og kontrollstatene.

FÅR DU RIKTIG BETALING

$$\begin{array}{r} 967 = 100 \\ 1.2 - 890.3 \\ 53\% 4 + 16.1 \\ \times 7.00 \end{array}$$

Av: John Helge Kallevik

Får du den godtgjøring du skal ha for helligdager/høytidsdager og 1. og 17. mai?

For ordinært arbeid er helligdagsgodtgjøring en erstatning for at en ikke får arbeide. Både ved arbeid offshore og på landanlegg (arbeid utenfor bedriften/ hjemmet) er det en lønnsbestemmelse.

Har du sjekket at du får rett helligdagsgodtgjørelse?

Nå nærmer jul og nyttår seg. Julaften og nyttårsaften er i år på en søndag. Det betyr at 1. og 2. juledag faller på en mandag og tirsdag. Det betyr at en

skal ha helligdagsgodtgjørelse for disse 2 dagene. 1. nyttårsdag er også en høytidsdag. Da skal en ha helligdagsgodtgjørelse for denne dagen. Senere i 2018 kommer påske og pinse. I påsken er skjærtorsdag, langfredag, 1. og 2. påskedag helligdager. I pinsen er

det 1. og 2. pinsedag. I tillegg kommer 1. og 17. Mai som høytidsdager og Kristi Himmelfartsdag som helligdag. Det er på arbeidsdager en skal ha godtgjørelse for, og ikke for lørdager og søndager.

Før en skal ha godtgjøring for disse dagene er det viktig at bedriften regner ut og du får ut rett sats, beregnet på gjennomsnittlig timelønn.

Beregning av gjennomsnittlig timefortjeneste er lik helligdagsgodtgjørelse:

All lønn og alle tillegg tas med for beregning av gjennomsnittlig timefortjeneste. Denne lønnsmassen divideres på antall timer det er arbeidet. Det er viktig å merke seg at det kun er timene og tilleggene for fagarbeiderne som skal være med i gjennomsnittsberegningen. Lærlinger og ufaglærte skal helligdagsgodtgjørelse tilsvarende forskjellen til fagarbeidere.

Lønnsmassen divideres på antall timer. Det er snittet for 3. kvartal som skal være grunnlaget for jul og nyttår. For henholdsvis påske, pinse, Kristi Himmelfartsdag 1. og 17. Mai legges 4. kvartal til grunn.

Utrekningen skal foretas av bedriften. Klubbene skal kontrollere at utregningen er korrekt.

Får du vanlig lønn for disse timene? Det er viktig at en får riktig betaling for hellig- og høytidsdagene.

For ordinært arbeid er helligdagsgodtgjøring en erstatning for at en ikke får arbeide. Både ved arbeid offshore og på landanlegg (arbeid utenfor bedriften/hjemmet) er det en lønnsbestemmelse. Dette betyr at helligdagsgodtgjøringen ikke bortfall fordi om en arbeider. I tillegg kommer lønn og overtid.

Ved arbeid offshore og på landanlegg (Landsoverenskomstens for elektrofag § 9) er helligdagsgodtgjørelse en lønnsbestemmelse. En skal ha betalt ved arbeid på disse dagene med samme timeantall som er nedfelt i arbeidsplanen. Har en 12 timers arbeidsdag, etter arbeidsplanen, skal en også ha 12 timer med helligdagsgodtgjørelse både på landanlegg og for offshorearbeid. En skal og ha 7,5 timer helligdagsgodtgjørelse i

avspasering. På landanlegg kan arbeidsdagen være fra 10 timer til 12 timer.

Det vises til offshoreavtalens pkt 13.8 og Landsoverenskomstens § 12 og § 9 F (2 siste avsnitt).

Minner om at hellig- og høytidsdager må falle på en virkedag offshore, mandag til og med fredag, (også for friperioden med 7,5 timer) mens på landanlegg skal det betales helligdagsgodtgjørelse uansett hvilken dag hellig- og høytidsdagen faller på. (også for friperioden med 7,5 timer)

De fleste har sin vanlige lønn som godtgjørelse. Da er ikke alle faste tillegg lagt til, kun bedrifts internt tillegg og fagarbeider tillegg.

Ser en i fagforeningens statistikk for helligdagsgodtgjørelse har de fleste oppgitt egen lønn.

I statistikken har vi fra en del klubber fått oppgitte tall for helligdagsgodtgjørelsen. Det varierer fra kr 251,00 til kr 311,33 på det høyeste.

De oppgitte tallene er alle fra olje- og anleggsmiljøet. Snittet for helligdagsgodtgjørelsen blir da kr 272,61 (Haugesund) og kr 284,00 (Stavanger).

Til orientering er snitt for laveste fagarbeiderlønn kr 237,04 for Haugesund og for Stavanger er snittet kr 245,51.

Sjekk utregningen og få oppgitte tall fra bedriften! Da får en korrekt helligdagsgodtgjørelse i de kommende hellig- og høytidsdagene!

*Vår guide i Spania, Henning Solhaug
Foto/illustrasjon: Geir Ove Bernhoff*

Den 19. til 25. mai 2017 besøkte deltakere fra Rogaland Elektromontørforening Spania og den spanske organisasjonen ARMH, for å skaffe seg større kunnskap om fascismen og dens ettervirkninger på den Spanske befolkningen. Vi ønsket også å få større kunnskap om fagbevegelsens rolle under borgerkrigen, mens Franco-regimet styrte og i dagens Spania. For at dette i det hele tatt skulle være mulig, var vi helt avhengig av en guide, en tolk og en person med de riktige kontaktene til ARMH og spansk fagbevegelse. Alt dette fant vi i Henning Solhaug, som kunne spansk, hadde gode kontakter og som at på til hadde stor kunnskap til spansk historie og politikk. Det var Henning som bidro til at denne studieturen ble en stor suksess for vår delegasjon. I etterkant av denne turen har vi stilt Henning noen spørsmål om hans arbeid og hans tanker rundt det vi opplevde.

– Det har foregått mange konflikter rundt omkring i verden, som har gjort stor urett til mange folkegrupper. Hva er årsaken til at det var den spanske borgerkrigen og fascismen som fikk din oppmerksomhet?

Jeg kommer fra en del av landet hvor erfaringene fra de fem årene Norge ble styrt av fascister, tyske og norske, var særdeles levende der jeg vokste opp. Tyske

tropper brant ned hele Finnmark og Nord-Troms på flukt fra den sovjetiske hæren. Også min familie mistet alt de eide. Og erfaringene fra dette, og fem år med fascisme preget fortsatt samfunnet da jeg vokste opp. Store deler av familien var anleggsarbeidere, med røtter fra Finland, og 50- og 60- tallet var langt fra så rosenrødt som enkelte på venstresida later til å tro. Veien til å bli sosialist var kort, og arbeiderbevegelsens lange kamp for frihet og demokrati, har opptatt meg siden.

Det vi kaller den spanske borgerkrigen startet som et mislykket statskupp, støttet av den økonomiske eliten, deler av de væpnede styrkene, den politiske høyresiden og kirken. Denne alliansen styrte de fleste statene i Europa i mellomkrigsårene. Uten den militære og økonomiske støtten fra fasciststatene Tyskland, Italia og Portugal, og uten norsk og alliert boikott av den spanske republikken, ville antakeligvis demokratiet ha seiret.

Jeg har engasjert meg mer i årsakene til denne krigen, og i dens etervirkninger, enn i selve krigen som teater. Politisk splittelse på venstresida vekket den demokratisk valgte regjeringen. Og i kjølvannet av fascismens sier, ble 150 000 forsvarsløse sivile myrdet og kastet i umerkede massegraver, titusenvise ble arrestert og henrettet etter summariske rettssaker, og hundretusener kastet i fengsler eller konsentrasjonsleirer, hvor mange buket under som følge av sult, sykdom og mishandling. Mange av de politiske fangene ble utnyttet som slavearbeidere til utpå 60-tallet. Og etter at de hadde vunnet krigen, ranet Franco og hans tilhengere sine motstandere og bygget seg opp store formuer basert på korrupsjon og plyndring av fellesskapet. Disse forbrytelsene ble begått av spanske fascister, men med støtte fra den økonomiske eliten, kirka og den politiske høyresida. Både i Spania og mange andre europeiske land, inkludert Norge, dukker det nå opp høyreekstreme og fascistiske bevegelser på nytt. Fascismen er ikke knyttet til en bestemt politisk periode, slik mange trodde. Og Spania historie forteller oss at når fascismens ideer støttes av økonomiske eliter og reaksjonære politikere, blir det en livsfarlig cocktail, rent bokstavelig. Spania regjeres i dag av et parti som har røttene sine i den fascistiske Falangen, som var eneste tillatte parti under Franco. De nekter fortsatt å ta et oppgjør med Franco-regimets omfattende forbrytelser, tvert om satser PP på fortelser og undertrykking. Blant annet nekter regjeringen å etterkomme pålegg fra FNs menneskerettighetskontor om å hjelpe pårørende av forvunnede å finne sine pårørende.

– Hvordan har du greid å tilegne deg så mye kunnskap rundt dette emnet?

Jeg har vært interessert i nyere spansk politikk siden jeg ble bevisst at det fortsatt var fascistiske stater i Europa på 60-tallet, og at de overlevde takket være støtte fra demokratiske USA og Vest Europa, inkludert Norge. Siden hadde jeg en kjæreste fra Catalonia i mange år,

Henning sammen med fagbevegelsen i Fuenlabrada, Madrid

Foto: Geir Ove Bernhoff

og ga meg et annet innblikk i spansk politikk og hverdagsliv. Og ikke minst lærte det meg at for å forstå dagens Spania, må man kjenne til borgerkrigen og dens følger. Jeg snakker og leser brukbart spansk, det har vært viktig for lesing og samtaler med ressurspersoner. Etter hvert har jeg også blitt interessert i historia til den II Republikken og Folkefrontens politiske prosjekt; demokratiske reformer, frigivelse av politiske fanger, arbeid og fordeling av jord, alfabetisering og utdanning og kvinners rettigheter. Media og andre har gjennomgående beskrevet borgerkrigen som en krig mellom to onder. Dermed har man likestilt kuppemakerne med de som støttet den demokratisk valgte regjeringen, plyndrerne og drapsmennene med ofrene. Etter hvert som ny forskning har blitt tilgjengelig, burde man kunne forvente at slike åpenbare feilforestillinger forsvinner, men kanskje er det å være for optimistisk, siden det er mange som har mye å vinne på å likestille venstresida med fascismen

– Hvordan har du greid å opprette et slikt omfattende nettverk i Spania?

Nettverket har stort sett kommet til underveis. Det begynte vel med at jeg reiste til Spania i 1979, og var så heldig at jeg fikk intervju med CCOOs leder under Franco-perioden, Marcelino Camacho. I tillegg traff jeg også flere andre sentrale folk i CCOO og UGT. Kontakten i fagbevegelsen har jeg eller fått gjennom faglig internasjonalt arbeid. De senere årene har samarbeidet med ARMH og andre som jobber med det historiske minnet i Spania gjort at kontaktflater har blitt breiere.

– Hva er det som får deg til å bruke så mye tid og ressurser på dette?

Arbeiderbevegelsen i Norge og resten av verden står i dyp gjeld til de som forsvarte det spanske demokratiet

Rettsmedisinere viser skadene på ofrene fra Francos massegraver

Foto: John Helge Kallevik

mot fascismen. Mange av dem ligger i massegraver, det store flertallet var forøvrigt også fagforeningsmedlemmer. Ved å bidra til å løfte fram minnet om de forvunnede og deres historie, og kanskje også gi dem et verdig hvilested, kan vi yte litt tilbake til de som ofret livet i kampen for fred og demokrati i Europa, og samtidig bidra til at nye generasjoner lærer å frykte og bekjempe fascisme. Det er mye fokus på menneskeret-

Arkeologene underviser representantene fra Rele

Foto: Geir Ove Bernhoff

tigheter både i internasjonal politikk og her hjemme, men ofrene etter fascismen i Spania påkaller sjelden oppmerksomhet fra politikere eller aktivister. Mennesker som forsøker å finne ut av hva som har skjedd med slektninger som forsvant i fascistenes varetekt, blir ignorert eller motarbeidet av dagens regjering, og betyr ytterligere straff av familier som kanskje allerede er traumatisert.

- Og, hva fikk deg til å si ja til, og bruke så mye av din tid og ressurser på vår studietur til Spania?

Først og fremst fordi dere spurte. Jeg har lav terskel for å støtte fagforeninger og klubber som ber om bistand. At fagforeningen har gjort en fabelaktig innsats både faglig og politisk de siste 20 årene har selvsagt gjort det lettere å si ja. Jeg må også berømme dere for at dere over mange år har støttet ARMH, det historiske minnet og de som falt i kampen mot fascismen økonomisk og politisk. Da blir det lett å si ja til å stille opp, og at dere ønsket et omfattende og utfordrende program, gjorde det bare mer spennende.

- Hvordan ser du på dagens politiske situasjon i Spania/Catalonia?

Dagens tilspissede konflikt mellom regjeringen og delstatsregjeringen i Catalonia er vanskelig å forstå uten å kjenne til katalansk historie og Francos brutale undertrykkelse av katalanerne i over mer enn førti år. Regjeringspartiet Partido Popular (PP) blir på folkemunne kalt Francos barnebarn, og har etter hvert framstått som stadig mer autoritært og sentraliserende. Blant annet sørget partiet for noen år siden for å torpedere økt katalansk selvstyre ved å bringe lovendringene inn for den konstitusjonsdomstolen. Kravet om uavhengighet har ikke hatt flertall i befolkningen i Catalonia, men et overveldende flertall har støttet kravet om retten til å beslutte regionens status gjennom folkeavstemning. Et stort flertall av de som avga stemme, stemte for løsrivelse ved den ulovlige folkeavstemningen 1. oktober, men antallet avgitte stemmer var lavt på grunn av at avstemningen var erklært ulovlig. I tillegg ble stemmesedler konfiskert, stemmelokaler lukket og folk banket opp og jaget bort av det nasjonale politiet.

Innføringen av paragraf 155 er omstridt, men støttes av sosialdemokratene og det stadig mer reaksjonære partiet Ciudadanos. Dette har i praksis lammet de demokratiske institusjonene i Catalonia, og ytterligere svekket demokratiet i landet. Nyvalget i Catalonia 21. desember ser ikke ut til å løse problemene, men oppslutningen om uavhengighetskravet ser ut til å dale et-

ter at straffetiltakene fra sentralregjeringen begynner å ramme sivilsamfunnet og økonomien i regionen.

På lang sikt vil nok katalanerne få økt selvstyre, om ikke sentralregjeringen tar ytterligere skritt i autoritær retning. Men både regjeringspartiet PP, støttepartiet Ciudadanos og PSOE har klare interesser i å tilspisse og forlenge konflikten. PP sliter med omfattende korrupsjonsanklager mot sentrale tillitsvalgte, og håper at striden om katalansk selvstendighet skal trekke oppmerksomheten bort fra egne problemer, mens de to andre partiene satser på økt velgeroppslutning, på bekostning av venstrepartiet Podemos.

– Hvordan ser du på fremtiden til ARMH?

ARMH er en frivillig organisasjon som hjelper pårørende å oppspore og grave fram forvunnede slektninger. Siden de ikke tar betaling av for arbeidet, er de avhengig av frivillige og økonomisk støtte. Dagens spanske regjeringer bidrar til å lete etter soldater Franco sendte som støtte til Hitlers overfall av Sovjet Unionen og til å vedlikeholde monumentet over Franco, men nekter å bidra med støtte til organisasjoner som ARMH. Støtten fra dere og andre fagforeninger og distrikt i EL og IT Forbundet er derfor av stor betydning for deres eksistens, på samme måte som den juridiske støtten de får fra domstolene i Argentina og ekspertise fra ut- og innland. Samtidig ser vi at flere regioner og storbyer styrt av venstresida har satt i gang et arbeid med å ta tilbake det historiske minnet. Her blir fascistiske minnesmerker og gatenavn fjernet, og det blir også reist monumenter over forvunnede og falne republikanerne. Så selv om regjeringen nekter å støtte ARMHs arbeid, kan det se ut til at det vokser fram et stadig bredere engasjement og støtte til saken ARMH jobber med. Og her har støtten fra Norge spilt en viktig rolle, det blir lagt merke til at lokale fagforeninger i et lite fagforbund i Norge stiller opp, samtidig som regjeringen nekter å oppfylle klare menneskerettsforpliktelser.

– Hvordan ser du på utviklingen av den politiske situasjonen i Europa i dag. Har den en tendens til å gå i en mer fascistisk retning?

Jeg er dypt bekymret over kombinasjonen av en stadig mer ekstrem markedsliberalisme og framveksten av høyreekstreme og fascistiske bevegelser i land etter land i Europa. Om ikke venstresida våkner, risikerer vi å få en utvikling som ligner på det som skjedde i Europa i mellomkrigsårene, med høyreekstrem vold og en allianse mellom fascister, konservative partier og store selskaper. Hva dette kan føre til, kan den spanske historien fortelle oss.

Henning intervjuer produksjonslederen i cooperative til byen Marinaleda

Foto: Geir Ove Bernhoff

– Hvordan ser du for deg at fagbevegelsen i Norge og Europa bør arbeid fremover, som kan hindre at den fascistiske historien gjentar seg?

Det er et utfordrende og vanskelig spørsmål. I de fleste land taper venstresida oppslutning og andelen fagorganiserte synker. Men skal jeg først våge meg på noen overordnede betraktninger, må fagbevegelsen og venstresida ta inn over seg at denne faren er reell. Det ideologiske arbeide må styrkes; vi må ta tilbake vår egen historie, analysere utviklingen av kapitalismen og begynne å utvikle grunnlaget for vår alternative samfunnsmodell, sosialismen. Fagbevegelsen må bli flinkere til å rekruttere og mobilisere medlemmene i arbeidet for demokratiske og sosiale reformer, redusere formuene til de superrike og dele opp eller nasjonalisere selskaper med for stor markeds- og samfunns-makt.

– Hvilke planer har du fremover i forhold til dette engasjementet?

Det har vært gjort mye bra arbeid både fra ARMH deres støttespillere og fra dere og andre fagforeninger i forbundet. Flere må bidra, og flere bør ta turen ned til Spania, slik dere har gjort. Jeg håper også det skal bli mulig å få større oppmerksomhet om saken i Norge og internasjonalt. De som jobber for å ta tilbake det historiske minnet i Spania, gjør en viktig jobb for hele den europeiske fagbevegelsen, og vi har også en jobb å gjøre med å ta tilbake vårt historiske minne, slik vi har gjort blant annet ved å reise minnesmerket over Osvald gruppa. Hva vi får til, gjenstår å se.

Lavere skatt = mer vekst?

Av: Kjetil Veen Hansen

Vel, hvis staten ikke lenger har ansvar for de grunnleggende samfunnsoppgavene og forskjellen mellom rik og fattig er liten, kan utsagnet med forsiktighet gis en viss kredibilitet. Problemet er imidlertid at forskjellen mellom rik og fattig i Norge er merkbar, og øker dessverre raskt. Skatt er utjevne og en inntektskilde for staten som sammen med kommunene sysselsetter 814 000 arbeidstakere. Hvis vi i dagens Norge snur om på utsagnet ser vi raskt at mer skatt gir mer vekst i økonomien. Hvorfor det er slik skal jeg prøve å forklare.

Pengefondet ut mot skattekutt for de rikeste

IMF (Det internasjonale pengefondet) mener skattelettelse til rike ikke er vekstfremmende

Det internasjonale pengefondet IMF holder til i Washington, og hevder i sin halvårige rapport at høyere skatter for rike vil fjerne forskjeller uten å hindre økonomisk vekst. Det vil heller utlikne forskjeller.

Høyere skatter til de rike vil gi mindre ulikheter, heter det i rapporten.

– IMF er ikke akkurat en organisasjon som omfavner venstresiden. Men når til og med de sier at lavere skatter for overklassen ikke er vekstfremmende, må man kunne si at regjeringen er på tynn is.

Sine fire første år reduserte regjeringen utgått fra Høyre og FrP 23 milliarder i skattelette. Under budsjett for 2018 ligger det inne skattelettelse til ytterligere tre milliarder kroner.

Vi måler nasjonens økonomiske vekst ved hjelp av den prosentvise økningen i brutto nasjonalprodukt (forkortet BNP), justert for eventuelle prisøkninger (inflasjon). BNP er verdien av alt Norge produserer samt verdiskapningen i all næringsvirksomhet i løpet av et år. Inflasjon er alle tilgjengelige varer og tjenester målt opp mot markedets tilgang på penger (etterspørsel).

Skatt er statens inntekt og ifølge norsk skatterett skal man skatte etter evne, og skatten bør innebære en omfordeling slik at de som har høy inntekt og formue skal skatte slik at det kommer de med lav inntekt og formue til gode. Poenget er at de med lav inntekt og formue skal sikres et minimum av sosial sikkerhet og kjøpekraft. På denne måten skaper man et samfunn der de med høy inntekt og formue fortsatt beholder sin kjøpekraft og man unngår at kapital samles mellom få hender, samtidig som en større del av befolkningen sikres kjøpekraft.

Kjøpekraften gir igjen økt sysselsetting i private næringsvirksomheter som tilbyr varer og tjenester etter etterspørselen i markedet. Dette genererer igjen økte skatteinntekter til staten, som staten kan bruke i sine investeringer i infrastruktur, helse og omsorg, kultur, undervisning, forskning og andre samfunnsnyttige oppgaver. I tillegg til dette er det også avgjørende hvor stor andel av inntektene i private næringsvirksomheter som går til arbeidstakerne.

Omfattende skatte-kutt fører til nedbygging av velferdsstaten».

somheter går til hvem i bedriften. Hvis de som utfører arbeidet sitter igjen med en liten del av produksjonsinntektene, vil dette være kontraproduktivt for økonomisk vekst.

Hvis det derimot er liten forskjell i fordelingen av produksjonsinntektene vil flere hender i bedriften ha større kjøpekraft. Dette vil igjen skape flere arbeidsplasser i markedet lokalt.

Robert Reich kaller dette for «the virtuous cycle». En positiv gjentakende syklus der resultatet øker i forhold til det foregående resultat. En slags kjernereaksjon kan man kalle det.

Fagforeninger og forbund har opp igjennom historien alltid vært en pådriver for liten forskjell mellom rik og fattig. Det har riktignok vært et arbeide som har foregått siden starten av forrige århundre. Fokuset vil være den enkeltes kjøpekraft sett opp mot markedet

og blir en motvekt til den enkeltes bedrifts økonomiske ønsker. En bedrift har som mål størst mulig overskudd og ofte kan det virke som at en egoisme hindrer bedrifter i å se det større bildet der alle bedrifter i så måte er ansvarlige for kjøpekraften i samfunnet.

Som i mange andre tilfeller der man stiller økonomiske teorier til veggs bør man se tilbake i historien. I vinden for tiden er «Trickle down theory» der teorien sier at hvis man gir skattelette til de rikeste så vil de reinvestere skatteletten i markedet som igjen gir økonomisk vekst, har ifølge historien aldri fungert etter hensikten. Det som imidlertid har fungert er skattesystem der staten bruker skatteinntekter på investeringer nasjonalt og fagforeninger og forbund som sørger for at arbeidstakere får sin andel av produksjonsinntektene og dermed sikres kjøpekraft.

Ny distriktssekretær for LO i Rogaland

Geir Ove Bernhoff

Etter Stortingsvalget i September 2017, ble vår daværende distriktssekretær i Rogaland, Øystein Langholm Hansen, valgt inn på Stortinget som representant for Arbeiderpartiet. Stillingen som LOs distriktssekretær i Rogaland ble da ledig. Det var flere kompetente søkere til denne stillingen, men etter intervjuer under valgte LO-Sekretariatet å ansette Eirin Kristin Sund.

Eirin har 12 år bak seg som stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet, hvor hun første gang ble valgt inn som representant i 2005. Før hun ble valgt inn på Stortinget var hun fylkesvaraordfører i Rogaland 2003-2005. Eirin har tidligere vært varaordfører i Gjesdal, politisk rådgiver i Miljøverndepartementet og statssekretær i Samferdselsdepartementet. Eirin begynner i sin nye jobb som distriktssekretær 2. januar 2018

Rogaland Elektromontørforening gratulerer Eirin med jobben som distriktssekretær.

I denne forbindelse ønsker vi å stille henne noen spørsmål, som vi har trykket her i Samleskinnen.

– Hvorfor ønsket du deg jobben som distriktssekretær i Rogaland?

– Jeg har i hele mitt liv hatt jobber som jeg opplever og føler har vært viktige og som betyr noe for noen, som utgjør en forskjell. Jeg har i mange år jobbet som assistent i barnehage, startet opp og var daglig leder på en Frivillighet sentral, vært politiker lokalt, regionalt og nasjonalt. Har også vært aktiv i frivilligheten som blant annet fotballtrener og visepresident i Norges Fotballforbund. Har alltid opplevd det som viktig og meningsfylt arbeid. Jeg ønsker veldig sterkt og fremdeles kunne bidra og være med og styrke felleskapet, få en rettferdig fordeling og gi folk en bedre hverdag. Derfor ønsket jeg å få jobbe i LO som er en av de viktigste samfunnsaktørene vi har. Er utrolig glad for at jeg fikk jobben. Gleder meg veldig til og få jobbe sammen med alle folkene i LO og forbundene som har utrolig verdifull kompetanse. Som må brukes.

– Du har bak deg tre perioder som stortingsrepresentant. Hvordan kan du overføre denne erfaringen til dette arbeidet?

«Som stortingsrepresentant i 12 år, som tidligere statssekretær og politisk rådgiver i ulike departement og ikke minst som lokal og regional politiker har jeg lært mye. Både faglig og politisk. Jeg har knyttet kontakter i store deler av samfunnet og har et bredt nettverk langt utover politikken. Det er kunnskap og forbindelser som jeg tror er viktig for LO og forbundene. Jeg har kunnskap om hvordan «systemene» virker, hvor man skal gå og når man skal gå for å få gjennomslag og kunne påvirke. Jeg blir holdt oppe av ryggraden og ikke av skinnenet! Derfor står jeg oppreist i all slags vær! Jeg er tydelig og uredde. Tror også det er viktig for å nå inn og gjennom. Jeg har jobba i mange år på «gulvet» i typisk kvinneyrke med dårlig betaling. Den erfaringen har vært urolig viktig og ha med seg som politiker. Jeg vet hvor jeg kommer fra! Det å leve i det vanlige livet og ikke havne inn i en boble der nesten ingen andre er har vært viktig for meg».

– Hva mener du blir mest utfordrende med jobben som distriktssekretær?

«Jeg tenker det vil bli mange utfordringer, sakene vi kjemper for og skal vinne står i kø. Men! Jeg tenker at alt er mulig og vi må aldri gi opp. Vi må få arbeidsfolk til å forstå viktigheten av å organisere seg, viktigheten av at sammen blir vi sterkere mot dem som vil rasere opparbeidede rettigheter og ikke ønsker nye rettigheter og sikkerhetsnett velkommen. Det blir hardt arbeid. Men vil vi, så kan vi».

– Hva mener er den største utfordringen her i Rogaland?

«Vi har hatt og har en tøff periode her i Rogaland. Alle har noen i familien eller i nær omgangskrets som har mista jobben eller er permitterte. Vi må få dem tilbake i arbeid. Vi må ivareta den industrien og det næringslivet vi har, og sammen finne gode løsninger på

Eirin Kristin Sund er ansatt som LOs nye distriktssekretær i Rogaland

de kravene som fremtiden vil bringe. Vi er et kreativt folkeslag her i Rogaland, som må bruke den kunnskapen vi har til å skape nye arbeidsplasser og ny teknologi. Vi må få statlige myndigheter til å ta sitt ansvar for situasjonen. Ellers er jobben med å få på plass flere læreplasser, kampen mot sosial dumping, bemanningsbransjens fremvekst, bekjempelse av arbeidslivs kriminalitet og ikke minst og stanse raseringen av arbeidsmiljøloven utrolig viktig. Dette arbeidet MÅ gjøres sammen med myndigheter og næringsliv. Det ansvaret MÅ vi ta sammen. Gjør vi ikke de rette grepene nå så går vi med ryggen inn i fremtiden. Det taper hele samfunnet og de fremtidige generasjoner på. Vi må i mye større grad løfte opp og frem lønns- og arbeidsbetingelsene i typiske kvinneyrker. De må ha en anstendig lønn og leve av og hele stillinger».

– Hvordan vil du arbeide for å få til et godt samarbeid mellom distriktskontoret og fagforeningene i Rogaland?

«Jeg er utrolig opptatt av at vi er en familie. Fagforeningene og våre tillitsvalgte ER LO og har utrolig mye kunnskap som må brukes. Jeg må få sette meg inn i hvordan dette arbeidet organiseres og fungerer nå. Men! Jeg mener at flere goder hoder tenker bedre enn ett. Vi må ha arenaer og møteplasser der vi ser hverandre i øynene, lytter, og får frem det beste i oss alle. Da kan ingen slå oss når vi setter inn støtet. Distriktskontoret skal være ute der det skjer og vi skal stille opp. Kontordørene våre skal alltid være åpne og vi er alltid bare

er lite tastetrykk unna. Jeg tenker at den kompetansen jeg har skal brukes. Hvis fagforeningene lokalt/ regionalt ønsker at jeg skal stille opp for, å innlede og bidra på tillitsvalgt opplæring mm. Så stiller jeg opp. Det er bare fantasien som setter grenser for hva dere vil bruke oss på distriktskontoret til».

– Andre ting du har på hjerte som du gjerne dele?

«Jeg er veldig opptatt av at LO skal fortsette og løfte opp og frem de som sitter aller nederst ved bordet. Vi skal være stemmen for de som ikke har like sterke stemmer selv. Både her hjemme men også ute i verden. Vi skal delta på arenaer og skape nye arenaer for å løfte urettferdigheten frem og opp i lyset. Vi skal mene og stå for det. Vi skal samarbeide med frivilligheten og organisasjonslivet mot felles mål. En bedre hverdag for alle. Vår bevegelse er tuftet på FRIHET – LIKHET – FELLESKAP og SOLIDARITET. Disse verdiene skal være for alle. Da må vi ikke bare snakke om det! Men gjøre det. Da blir verden og hverdagen bedre for alle».

«Til slutt vil jeg si- vi i LO familien skal ta vare på hverandre, se hverandre, være raus, bygge hverandre opp og heie på hverandre. Vi er enkelte mennesker (og særforbund) med ulike meninger, det skal respekteres. Vi har mye mer som samler oss enn som splitter oss. Det føles utrolig godt. Eg glede meg en heile haug te 2 januar 2018. Då begynne eg i LO:-)»

FORELØPIG INNKALLING TIL ARSMØTE I ROGALAND ELEKTROMONTØRFORENING, 20. MARS 2018

Foreløpig dagsorden:

1. Godkjenning av møteinnkalling
2. Konstituering
3. Tariffoppgjøret 2018
4. Innkomne forslag
5. Saker til rep.skapet i distrikt Rogaland
6. Budsjett 2018
7. Avslutning

Forslag til halvårsmøte sendes til Rogaland Elektromontørforening, Lagårdsveien 124, 4011 Stavanger, Epost: firmapost@rele.no eller faks 51 84 04 80. Forslagsfrist er 13. februar.

Av: Sveinn Åge Johnsen

I Samleskinnen vil vi belyse ulike forhold som lærlingene kan komme oppi og ikke minst de mest vanlige sakene vi får spørsmål om. Denne gang ser vi på forhold som kan oppstå rundt avlegging av fagprøven. Fagforeningen har som mål å organisere lærlinger, ha god opplæring og forberede lærlingene på at de snart er fagarbeidere og det er dem som skal videreføre faget og overta som tillitsvalgte

I løpet av våren vil en god del lærlinger avlegge sin fagprøve. Mange vil da stille seg spørsmålet-

Om de får fortsette i bedriften de har vært i de siste to og halvt år. De fleste får heldigvis fortsette.

Men med dagens arbeidsmarked her i Rogaland ser man at bedrifter oftere ønsker å si opp sin avtale med lærlingen. Som organisert lærling har man heldigvis en del rettigheter som følge av Landsoverenskomsten (LOK). Dette er spilleregler som arbeidsgiveren har akseptert, men trenger hjelp for å følge.

Når man nærmer seg slutten av læretiden, er det spesielt to fordeler ved å være organisert lærling:

1. Skulle man være uheldig å stryke på fagprøven, har man rett til å fortsette i bedriften man jobber i fram til ny prøve er avlagt.

Er man ikke organisert, er dette ikke en selvfølge. Man har heller ikke krav på å være i bedriften man jobbet i fram til ny fagprøve er avlagt.

2. Om bedriften skal avslutte avtalen med lærlingen etter endt læretid, er det også her strenge regler bedriften må følge. Bedriften må MINST 1 mnd før læretidens slutt, i henhold til inngått kontrakt, gi en skriftlig oppsigelse.

Av flere årsaker har de fleste bedrifter en tendens til å glemme denne fristen. Uansett årsak er du etter fristen å betrakte som fast ansatt i henhold til LOK § 2.

Skulle det oppstå en slik situasjon vil nok bedriften hevde, at de bare kan forlenge lærlingkontrakten med 1 mnd. Dette kan de ikke gjøre i henhold til de spilleregler partene har blitt enige om. Arbeidsgiver vil da kanskje si at man kan bli sagt opp i ettertid. I slike tilfeller gjelder imidlertid følgende:

Er man ikke sagt opp etter læretidens utløp, har man ansiennitet fra læretidens start. Dette medfører at dersom det er ansatt montører etter at du har startet din læretid, har disse montørene følgelig kortere ansiennitet enn deg, og skal følgelig sies opp før DEG.

Dette er eksempler på hvor viktig det er for deg som lærling å være organisert i alle stadier av læretiden.

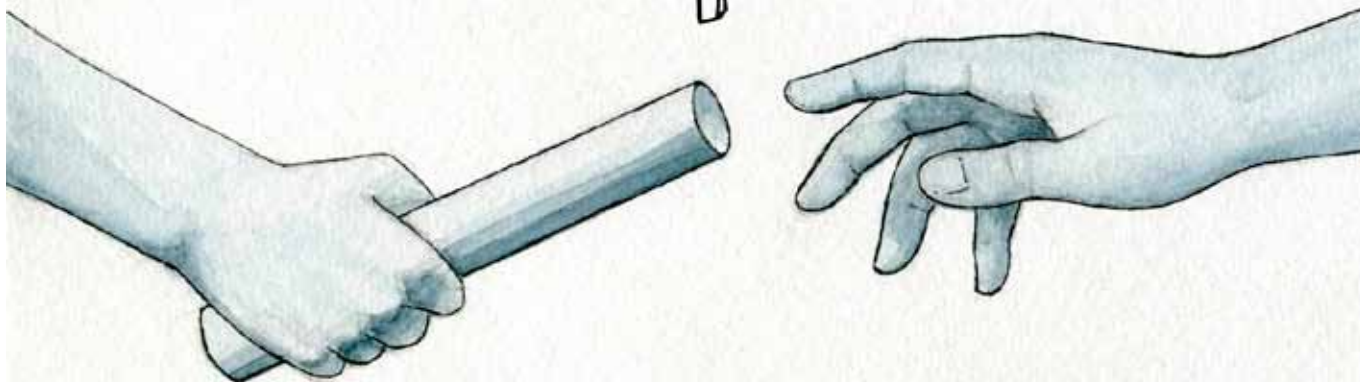
Dersom du lurer på noe, ta kontakt med tillitsvalgte eller fagforening FØRST! Spør du din arbeidsgiver, er det mulig du vil få feil eller mangelfull informasjon om dine rettigheter.

Følgende klubber har meldt inn datoer for sine årsmøte 2018 til Samleskinnen:

Aibel	Mandag den 2. februar 2018 (i Bergen)
Aker Solutions	Fredag den 23. februar 2018
Eltel Networks	Mandag den 11. desember 2017
GMC Elektro	Tirsdag den 2. januar 2018
Helgevold Elektro	Haugesund Onsdag den 7. februar 2018
Rønning	Fredag den 23. februar 2018

Stafettpinnen

Stafettpinnen er en artikkel hvor medlemmer og tillitsvalgte utfordres til å fortelle litt om seg selv, hva de jobber med og hva som oppfar dem. Utfordringen går som en stafettpinne - fra medlem til medlem. I dette nummeret er det Alexander Olsen, klubblleder i den nystartede montørklubben DNF, som har fått utfordringen.

Av: Alexander Olsen

I denne artikkelen utfordres medlemmer og tillitsvalgte til å fortelle litt om seg selv, hva de jobber med og hva som oppfar dem.

I dette nummeret er det Alexander Olsen, klubblleder i montørklubben DNF som har fått utfordringen.

Alexander Olsen, en bortkommen Bergenser i Stavanger. Jeg ble først organisert i Fellesforbundet ved Bergen mekaniske verksted, men det begynte lenge før det, jeg husker mine første 1.mai togen lenge før jeg vist hva vi gikk i tog for, det var jo fortsatt mange dager igjen til 17. mai? Det var slik at min far var leder for Fellesforbundets avd.015 og ved middagsbordet var det nesten slik at vi sang Frihetens Forpost i stedet for bordbønn. Slik begynte det.

I dag er jeg klubblleder i den nyopprettede klubben hos DNF, og tidligere nestleder i Montørklubben Bravida. Jeg har i alle de årene jeg har vært ansatt i DNF også vært fagorganisert og prøvde også en gang tidligere å få med meg arbeidskamerater til å få startet en klubb, det var ikke lett, hadde vi det for godt eller snakket jeg ikke bra nok for saken? Det var først nå i år, på ett prosjekt utenfor Bergen utrolig nok, at det hele skulle falle på plass. Det var lange dager, manglende tillegg og dårlige arbeidstidsordninger langt vekke fra familie og andre man har kjær. En knapp uke etter at organisasjonssekretær John Helge Kallevik hadde vært på besøk var 100% av elektrikkerne på byggeplassen organisert og klubben var et faktum.

Med en organiseringsprosent i bedriften på snart 60% av de som går inn under landsoverenskomsten så

går det bare framover, og flere blir vi. Nå er det snart klart for å kreve tariffavtale. Men DNF har enda ikke kommet seg helt opp etter det dårlige markedet og det merker vi fortsatt. Det har vært oppsigelser, permitteringer og fjerning av goder slik som helseforsikring bare enda større grunn til å få ett ordnet arbeidsliv.

De utfordringene jeg ser og ønsker å gjøre noe med er blandt annet: stans av all innleie, bedriften har ikke tariffavtale, og har derfor ikke mulighet til å leie inn annet enn fra andre produksjonsbedrifter,

og det foregår selv innleie når vi har arbeidskamerater som sitter hjemme og er permittert, uhørt! Videre ønsker jeg å forbedre og styrke det arbeidet som verneombudene gjør, flere verneombud, bedre synlige og ikke minst kursing av verneombudene. For vi skal dra hjem med den samme helsen som vi kom med. Og skulle det igjen komme en tid der permitteringer er nødvendig, skal vi være med under drøftingen, for eksempel slik at vi kan få på plass roterende permitteringer. Men dette er jo hva jeg ønsker men klubben er jo for medlemmene, så vi får se på årsmøtet, det er ikke lenge igjen nå.

Også sist håper jeg også å vise alle medlemmene at vi trenger også klubber og fagforeninger i gode tider, for å holde på det vi igjennom over hundre år har krevd ikke skal forsvinne over natten. For sammen står vi sterke.

Rapport fra utvalgene

Rapport fra oljeutvalget, november 2017

Av: Leif-Egil Thorsen, leder Oljeutvalget

Leder av Oljeutvalget,
Leif-Erik Thorsen

Oljeutvalget har ikke avholdt utvalgsmøte siden sist Samleskinne, så vi har av den grunn ikke noe fra saksbehandling og rapportere til denne utgaven av

Samleskinnen fra utvalget.

Oljeutvalget har ikke avholdt utvalgsmøte siden sist Samleskinne, så vi har av den grunn ikke noe fra saksbehandling og rapportere til denne utgaven av Samleskinnen fra utvalget.

Men vi hadde flere representanter fra utvalgsklubbene med som delegater til Landstariffkonferansen (LTK) for LOKen i Tromsø 9. – 12. oktober. Resultatet fra denne konferansen var veldig tilfredsstillende for vår fagforening og våre klubber, der vi fikk gjennomslag for mange av våre forslag.

I tillegg ble det veldig spissede hovedkrav som blir krevende for oss i EL og IT Forbundet å få gjennomslag for uten å bruke kampmiddel. Blir det et samordna oppgjør er det forbedringer på AFP ordningen, samt å tøyte bemanningsbransjen som er kravene.

Hvis det blir forbundsvist oppgjør så er det vedtatt kun to hovedkrav, nemlig det samme kravet om å tøyte bemanningsbransjen samt forbedringer innen LOK § 9.

Det er egen artikkel med mer info fra LTK annet sted i bladet.

Utvalgsklubbene hadde og deltakere på årets LO Olje og Gasskonferanse i Stavanger 31. oktober til 1. november.

Det kan leses mer om denne konferansen også annet sted i bladet.

Vil på vegne av utvalget ønske alle lesere en riktig God Jul og Et Godt Nytt År!

Rapport fra studieutvalget

Av: Reidar Skjold, leder Studieutvalget

Leder av studieutvalget,
Reidar Skjold

Studieutvalget i Rogaland Elektromontørforening har som mål å kunne tilby våre medlemmer et variert kurstilbud også for kommende år. Det er viktigere enn noen gang å skolele tillitsvalgte og andre interesserte

medlemmer i tiden som kommer. Tendensen er at arbeidsgiverne presser og utfordrer oss på ulike fronter. På Landstariffkonferansen i Tromsø nå i høst, kom dette klart frem.

Kommende eksterne kurs

Minner om infoen fra høstnummeret i Samleskinnen om Gap – kurs i telekom. Kurset er beregnet for de som tok fagbrev for en del år siden. Start januar 2018 i Trondheim. Invitasjon er ikke sendt ut. Oppfordrer de som er interessert å følge med på nettsidene EL & IT sentralt. Du finner det under kurs og aktiviteter.

AOF / Stavanger:

MoTo – forhandlinger en grunnleggende innføring, start 08.03.2018

MoTo – praktisk styrearbeid for tillitsvalgte, start 19.04.2018

AOF, Haugaland:

Word 2013 – grunnleggende, 12 t. kveld, kursstart 22.02.2018

Minidatakort – kveld, 36 t. kveld, kursstart 22.02.2018

AOF har laget en studiekatalog på ulike kurs med

innhold for medlems - og tillitsvalgtopplæring. På oppfordring fra medlemmer sendes denne ut til medlemmer. I selve katalogen står ikke spesifisert sted og tid.

Avholdte kurs og konferanser.

HMS – konferanse 17. – 18 okt. i Sandnes. Med ca. 25 deltakere i Sandnes. Omtrent halvparten av deltakerne kom fra vår sektor.

Vervekurs i Danmark fra 19. – 21. okt. 13 deltakere. Deltakerne fikk som arbeidsoppgave bl.a. å lage en plan for å verve nye medlemmer.

Videregående kurs for tillitsvalgte 20 til 22 nov. Etter plan skal det avholdes på Scandic Hotell i Haugesund. Tema er dagsaktuelle samfunnsspørsmål, fagpolitisk arbeid, ledelse, konflikthåndtering, inn og utleie, arbeidstid og arbeidsordninger, verving og medlemspleie.

Ungdomskurs i regi Rele : 25 -27 okt. Kurset var i Stavanger med over 30 deltakere påmeldt. Tema var plikter og rettigheter til arbeidstaker inkl. samfunnsengasjement, medlemsfordeler og arbeiderhistorie. Vil oppfordre ungdommer som har gått på nevnte kurs å søke på startkurs til neste vår.

*Vil ønske våre lesere en god jul og
et godt nyttår*

Rapport fra installasjonsutvalget

Av: Tor Lervik, medlem installasjonsutvalget

Tor Lervik, medlem i installasjonsutvalget

Siste møtet i installasjonsutvalget ble holdt 24. oktober i fagforeningens lokaler i Haugesund.

Litt om situasjonen i installasjonssektoren

Generelt er det litt rolig i installasjonssektoren.

Flere bedrifter har lite arbeid fremover. Noen har permitteringer med de utfordringene dette medfører for de berørte. Heldigvis er det noen som har fullt trøkk og ansetter nye og tar inn lærlinger. Noen leier inn arbeidskraft fra andre bedrifter som har ledig kapasitet. Folk holdes i arbeid og dette er veldig positivt.

Med den arbeidssituasjonen vi har er det mange som må ta oppdrag et stykke unna. Her er det viktig at avtaleverket følges hvis det inngås avtaler. Den ekstra belastningen dette er må gjøres minst mulig. Viktig å snakke sammen om eventuelle avtaler på arbeidsplassen.

Mange tillitsvalgte har en tøff hverdag. Klimaet på møter og forhandlinger er veldig dårlig. Noen motarbeides direkte. Det er viktigere enn noen gang at vi står sammen.. De rettigheter, avtaler og lover som har blitt bygd opp ved hjelp av fagbevegelsen over mange år er under sterkt press.

Derfor er det hyggelig å høre at ansatte på noen arbeidsplasser i distriktet har gått sammen og startet klubb og fått tariffavtale.

Bemanningsselskaper er ofte på dagsorden i installasjonsutvalget.

Disse selskapene er den største trusselen mot et rett-

ferdig trygt og bærekraftig arbeidsliv. Arbeidsvilkår er ofte dårlige i disse selskapene. Ved besøk på arbeidsplasser er ansatte i bemanningsselskaper vanskelige å få i tale. Viktig og riktig at dette ble prioritert nr.1 ved forbundsvisse oppgjør på Landstariffkonferansen i Tromsø.

I hverdagen opplever alle til en viss grad å bli overvåket. Ofte er det for å kunne skreddersy tilbud og reklame. På arbeidsplassen blir vi også registrert via adgangskort, kamera, GPS i bil osv.

Enkelte blir utrolig nok overvåket og målt i detalj på arbeidsplassen. Dette ble jeg sjokkert over å høre. Et godt arbeidsmiljø med gjensidig respekt, medbestemmelse og ikke minst tillit er et lønnsomt arbeidsmiljø.

En liten tid tilbake gikk jeg gjennom det nettbaserte startkurset for tillitsvalgte «Glød». Det vil jeg anbefale andre å gjøre. Mange gode praktiske tips og opplysninger om tillitsmannsarbeid. Organisering og hvor du kan få hjelp og støtte. Meget bra kurs for de som nettopp har blitt valgt som tillitsvalgt.

ØNSKER ALLE EN GOD JUL OG ET GODT

NYTT ÅR

Aktuelt fra HMS-Utvalget 2017.11.27

Av: Arne Varhaug, leder HMS-utvalget

Arne Varhaug, leder for HMS-utvalget.

Siden sist har HMS-utvalget hatt møte i Haugesund 15. november i nye lokaler i Folkets Hus i Haraldsgata 177. Vi ser at mange av bedriftene fortsatt sliter med for liten tilgang til oppdrag, og mange sliter med fare for permitteringer. Vi ser heldigvis at flere bedrifter leier ledig personell fra hverandre, dette gjelder både innen installasjonsbransjen og petroleumsindustrien.

Ellers er det forskjellige aktuelle utfordringer innen HMS, vi har fortsatt en vei å gå før fasilitetene er på plass over alt, det går spesielt på manglende tilrettelegging for begge kjønn, skifte og spiseforhold, renhold, støv og støy. Manglende tilrettelegging for kvinner, og dårlig standard på sanitær, garderobe og spisested er ofte nevnt som begrunnelse på hvorfor jenter vegrer seg med å gå inn i elektro, bygg og anlegg. Å øke kvinneandelen er en utfordring både i elektrobransjen og i El&It-Forbundet.

Arbeid i høyden, sikring og stillas er fortsatt ikke tilfredsstillende i landbasert virksomhet, her kan vi nok lære mye fra offshorebransjen. Fallulykker er høyt representert på skadestatistikkene, mye arbeid blir utført fra gardintrapper og stiger. Adkomstveier, rekkverk og sikring er ofte mangelfullt eller underdimensjonert.

Personlig verneutstyr (PVU) er som regel levert ut til de ansatte, men det er ofte en utfordring å få alle til å bruke dette, spesielt i installasjonsbransjen. Informasjon og holdningskampanjer er blitt prøvd, men en faller ofte tilbake til gamle uvaner. Verneombudene har gjerne vært de som har måttet påpeke manglende bruk av PVU, men vi må kanskje gå et skritt videre. Vi må som kollegaer våge å si ifra, oppfordre til bruk av PVU når dette ikke blir brukt. Hørselvern og vernebriller blir ofte liggende i servicebilene, knebeskyttere og vernesko blir valgt bort med dårlig komfort som begrunnelse. Øyeskader, tap av hørsel og tinni-

tus (øresus) er dessverre ikke uvanlig, og er som regel irreversible skader.

Strømgjennomgang og støt skyldes i hovedsak manglende måling og avlåsning. På vernerunder ser vi ofte elektrikere lar måleinstrument og avlåsningsutstyr ligge igjen i bilen, og det tas unødige sjanser som fører til uønskede hendelser, som støt, strømgjennomgang eller kortslutninger.

Vi ser også at det dukker opp flere seriøse og ulovlige aktører i bransjen, og El&It-Forbundet lokalt har startet arbeidet med å få et samarbeid med både arbeidstilsyn, eltilsyn og A-krim i Rogaland for å få avdekke og stanse de som driver ulovlig eller i gråsonen.

Noen steder i landet er det startet et tverrfaglig samarbeid mellom flere forbund med besøk på bygg og anlegg for å avdekke alt fra ulovlig innleie, svart arbeid og brudd på HMS.

De fleste har nok registrert den internasjonale #metoo kampanjen som går i media og sosiale medier. El&It-Forbundet har lenge hatt fokus på seksuell trakassering og uønsket oppmerksomhet i bransjen. Vi har hatt medlemmer som har stått frem og delt sine erfaringer på konferanser o.l.

Det er ikke uvanlig at kvinnelige arbeidstakere, læringer og elever opplever tilrop, plystring, nedlatende kommentarer og andre tilnærmelser på byggeplasser og arbeidsplasser generelt. Noen skylder kanskje på et røft miljø og at dette er humoristisk og ikke alvorlig ment. Det er ikke sikkert at det oppfattes slik av de det gjelder, men det kan være vanskelig å si ifra for de berørte. Oppfordringen er da at en opptrer som en god kollega, og tar dette videre til de ansvarlige på arbeidsplassen eller byggeplassen, bruk gjerne verneombud eller tillitsvalgt om en registrerer uakseptabel oppførsel. Sosiale arrangementer, julebord kurs og konferanser kan oppfattes som en gråsoner, men i mange tilfeller er dette omfattet av samme bestemmelser som om en er på jobb.

***På vegne av HMS-Utvalget
Ønskes alle en
Riktig God Jul, og et Godt Nyttår***

RETURADRESSE:
Rogaland Elektromontørforening
Lagårdsveien 124, 4011 Stavanger

*Rogaland Elektromontørforening ønsker alle
medlemmer, andre samarbeidspartnere og lesere
en riktig god jul og et godt nytt år.*

*Hjemmeside Rogaland Elektromontørforening: <http://www.rele.no/>
Hjemmeside EL&IT Distrikt Rogaland: <http://www.elogit-rogaland.org/>*